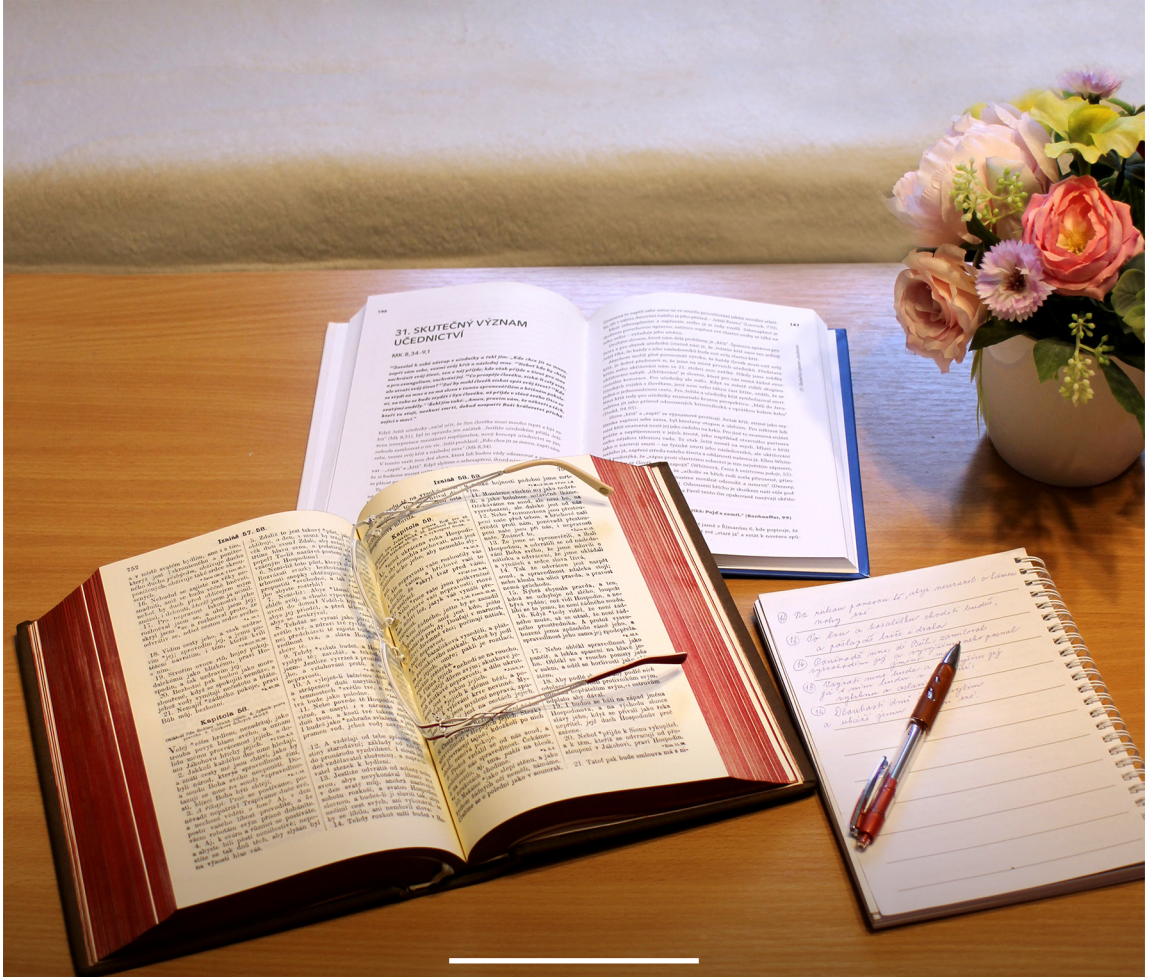

advent

Téma: Jak porozumět poselství Bible

str. 6

Konference žen 2024
str. 20

Jaká je smysluplná církev?
str. 26

MANŽELSKÁ SETKÁNÍ

28.7. AŽ 4.8.2024

TÝDENNÍ POBYT PRO MANŽELSKÉ PÁRY
A RODINY ZAMĚŘENÝ NA ROZVOJ VZTAHOVÝCH
DOVEDNOSTÍ, VZÁJEMNÉ SDÍLENÍ A RELAX.

VÍCE INFO NA WWW.CASD.CZ

HOTEL SELSKÝ DVŮR
STRAŽOVICE 230

HMMM, AHA, HMMM,
POSLOUCHÁM...
...
CO JSI TO ŘÍKALA?

VIŠ, POTŘEBUJI TĚ
A CHTĚLA BYCH TI
ŘÍCI...

CENA OD
6470 Kč
DOSPĚLÝ

SLEVA NA DÍTĚ
25-50%

VZÁJEMNÁ RADOST I PO LÉTECH!

I TY MI OPUSŤ.
JSEM TAK RÁD, ŽE...

OPUSŤ MI, PROSÍM.
DĚKUJI TI ZA...

ZAMYŠLENÍ

4 | **Prosté a jasné evangelium**

Clifford Goldstein

TÉMA

6 | **Exegeze pro každého**

Richard M. Davidson

TÉMA

12 | **Jak číst obtížné biblické texty**

Frank M. Hasel

Z VAŠICH DOPISŮ

29 | **Úspěšný den?**

Petra Klímová

ADRA SLOVENSKO

32 | **Na ochutnávkě vody v sýrskej Lattakii**

Stanislav Bielik

ZAMYŠLENÍ

34 | **Odkaz Jana Husa**

Tomáš Dymáček

Advent, číslo 6/2024, vychází v červnu 2024. Časopis vychází 10× ročně, ISSN 1210-3365, registrační číslo MK ČR 6982.

Vydává – Církev adventistů sedmého dne, Londýnská 623/30, 120 00 Praha 2
www.casd.cz

Šéfredaktor – Vítězslav Chán,
chan@adventorion.cz

Jazyková redakce – Eva Bělíčková

Redakční rada – David Čančík, Jan Matoušek, Lukáš Jureček, Jan Kubík, Jan Libotovský, Daniel Márföldi

Technická redakce – JUPOS, s. r. o., Ostrava

Tisk – tiskárna ARTRON, s. r. o., Boskovice

Objednávky

ČR: +420 603 553 628, expedice@adventorion.cz

SR: +421 918 493 713, 905 589 935
adventorion@adventorion.sk

Adresa ke stažení:
www.adventorion.cz/ke-stazeni

Příspěvky zasílejte na:
redakce@adventorion.cz

Foto na obálce: Břetislav Jureček

Foto: 7, 8, 9, 11, 15, 28, 40, 42 – www.pexels.com; 34 (Petr Vilgus), 35, 36 (Wolfgang Sauber), 37, 38 (Gordyna), 41, 43 (Ingersoll), 44 (Frank Spakowski) – wikipedia.org

Čím je pro vás Bible? Odpověď na tuto základní otázku by určitě přinesla mnoho nejrůznějších reakcí. Pro většinu z nás, adventistů, je Bible základním zdrojem informací v našem životě víry, je pro nás kotvou v těžkých životních situacích i měřítkem, kterým posuzujeme vlastní postoje a myšlenky i názory druhých lidí.

Jak ji ale správně pochopit? Jak ji „nechat promluvit“ tak, abych dobře rozuměl jejímu poselství?

V Novém zákoně mám rád příběh o komorníkovi ze Sk 8. Jel domů ze slavnostní soboty a četl si Bibli. Tedy Starý zákon. Patrně měl mnoho otázek spojených s biblickým textem. Nerozuměl mu. Bůh poslal Filipa, který mu pomohl. „Rozumíš tomu, co čteš?“ zeptal se ho Filip. „Jak bych mohl, když mi to nikdo nevyloží,“ namítl etiopský dvořan. Potkal někoho, kdo mu pomohl objevit význam biblických textů (Sk 8,30.31).

V tomto čísle časopisu Advent budeme hledat odpověď na otázku: Jak porozumět poselství Bible? Je to důležitá otázka. Životně důležitá. Správně pochopit poselství Písma je velmi podstatné pro můj každodenní život (jen tak mohu být skutečným Kristovým učedníkem) i pro život v Božím království v budoucnosti. Správné principy výkladu (exegeze) Bible mne budou spolehlivě chránit před pokušením si biblický text přizpůsobovat podle vlastních představ i před situací, kdy budu tvrdošjně hájit nesprávně pochopené biblické poselství.

Pokud však poctivě a upřímně čteme Boží slovo, máme spoustu otázek, stejně jako etiopský dvořan. Dobrou zprávou je, že Bůh nám prostřednictvím druhých lidí pomáhá pochopit to, co by nám jinak zůstalo zahaleno tajemstvím.

Proto se vyplatí investovat nejen do čtení samotného textu Bible, ale také do úsilí pochopit skutečný (a původní) význam Bible. Můžeme začít hned, třeba na stránkách červnového čísla časopisu Advent.

— Vítězslav Chán, šéfredaktor

Prosté a jasné evangelium

Clifford Goldstein, redaktor (Průvodce studiem Bible)

„Všechno povstalo skrze něj, a bez něj nepovstalo nic, co je.“ (J 1,3; B21, viz také Žd 1,2; Ko 1,16.17)

„A porodila svého prvorozeného Syna a zavinula jej do plenek a položila do jeslí, protože se pro něj nenašlo místo pod střechou.“ (L 2,7; viz také Mt 1,25; Ga 4,4)

„Bylo devět hodin, když ho ukřižovali.“ (Mk 15,25; viz také Ř 5,8; Zj 13,8)

Co mají tyto tři verše společného a co vlastně říkají o Ježíši? První text říká, že cokoli kdysi nebylo a pak začalo existovat – to se stalo výhradně skrze Ježíše, protože „bez něho nebylo učiněno nic, co bylo učiněno“. Teprve v prvních desetiletích dvacátého století začali astronomové tvrdit, že místo teorie o věčně

existujícím vesmíru (standardní náhled lidstva od dob Aristotela), je třeba vnímat, že vesmír má počátek. Ano, dodáváme, Ježíš to všechno stvořil – od fytoplanktonu po dva triliony galaxií. Stvořil toho opravdu „hodně“.

Odhaduje se, že pozorovatelný vesmír je velký 93 miliard světelných let. Možná že je nekonečný, ale my tak daleko

nejsmo schopni dohlédnout. Pokud však není nekonečný, co tvoří jeho okraje? Nemůže to

být „nic“. Protože pokud to „nic“ skutečně ohraničuje vesmír, pak to musí být „něco“.

Proč o tom mluvím?

Pokud my, konečně bytosti, stěží jsme schopni pochopit samotné stvoření, jak můžeme pochopit Toho, kdo to stvořil? Vždyť On stvořený vesmír zcela převyšuje.

Druhý text říká, že se Ježíš narodil jako člověk. Jestliže mohl stvořit svět, pak kdyby chtěl, jistě také mohl vstoupit do našeho světa.

Nic z toho, co jsme schopni vykonat, nemůže být adekvátní odpovědí na Kristův kříž.

Větší záhadou, než jak mohlo dojít ke vtělení Krista, je spíše tajemství jeho motivace. Proč by se vůbec chtěl stát člověkem?

Odpověď přichází ve třetím verši. Jeho ochota stát se člověkem je již sama o sobě úžasná. Ale nejen to. On dovolil, aby byl ukřižován některými z těch, které přišel zachránit! Nezapomeňte, že ten, kdo visel na kříži, byl Stvořitel vesmíru a přišel na naši Zemi právě proto, aby zemřel za naše hříchy (Sk 2,22–24; 1Pt 2,24).

Pokud je pro nás těžké pochopit nejenom vznik vesmíru, ale také Toho, který ho stvořil, jak vůbec můžeme docenit myšlenku, že On, Bůh, zemřel za nás, pomíjivě a docela ubohé bytosti?

Ježíšova smrt nám také ukazuje nesprávnost názoru, že jsme spaseni ze skutků. Cože? Oběť Stvořitele vesmíru velkého 93 miliard světelných let (pravděpodobně více) by neměla stačit na odpuštění našich hříchů? Tak raději pro jistotu přidáme několik našich vlastních dobrých skutků?

Nic z toho, co jsme schopni vykonat, nemůže být adekvátní odpovědí na Kristův kříž. To však neznamená, že bychom neměli na jeho oběť reagovat. Stvořitel „všeho, co povstalo“, za nás zemřel a nabízí nám spasení, dar víry.

A co žádá na oplátku? Abychom ho milovali a milovali také ostatní lidi, za které zemřel.

„Milování, jestliže Bůh takto miloval nás, i my se máme navzájem milovat“ (1J 4,11; srov. také L 10,27).

To je prosté a jasné evangelium.

Nabídky bydlení

České sdružení CASD nabízí pronájem bytu 4+1 o celkové výměře 80 m² na sídlišti Rapotín v Tachově. Umístěn je na kraji města, v okolí se nachází několik hřišť a sportovišť pro děti. Město Tachov leží v malebné krajině Českého lesa, cca 20 km od německých hranic. V regionu je mnoho nabídek pracovních míst. Vhodné pro misijní působení i podporu místního rodinného společenství sboru CASD. Kontaktní osoba: Josef Svoboda, tel.: 723 750 383.

Nabízíme k pronájmu velký, prostorný byt 3+1 (cca 80 m²) v 1. patře sborového domu v Úpici. Rekonstrukce bytu včetně výměny oken proběhla v roce 2010 a byt je v slušném stavu. Vytápění je dálkovým topením (parovodem). Po dohodě lze zanechat, případně odkoupit i závodní kusy nábytku. K bytu je možno využívat garáž a sklepy v polosuterénu a velkou zahradu. Bonusem je vstřícné a příjemné sborové společenství. Měsíční náklady činí 7 000 Kč nájem + služby. K občanské vybavenosti patří mateřské i základní školy, poliklinika, lékárny, četné spojení autobusem (Náchod, Trutnov, Dvůr Králové...), hřiště a sportovní areály, knihovna, pošta, obchody a ve výstavbě nové nákupní centrum. Byt je volný k nastěhování. V případě zájmu volejte Olgu Ejemovou, tel.: 733 300 931. Fotografie si můžete vyžádat na oej@seznam.cz.

Exegeze je pro každého

Richard M. Davidson, Andrewsova univerzita

Slovo „exegeze“ je pro mnohé pouhým cizím slovem, které používají jen profesionální biblisté. Pro běžného čtenáře Bible prý nemá větší význam. Slovo „exegeze“ je však biblický výraz, který se používá ve spojení s Ježíšem!

Podle J 1,18 Ježíš doslova „exegetoval“ Otce! „Jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl [exegeomai, ‚exegetoval‘].“ Řecké slovo exegeomai, z něhož pochází slovo „exegeze“, jednoduše znamená „vysvětlovat“. Dělat „exegezi“

Písma, znamená vysvětlovat význam biblických textů.

Proces biblické exegeze, jak o tom svědčí samotné Písmo, lze přirovnat k Desateru z Ex 20. Stejně jako se první čtyři přikázání zabývají (vertikálním) vztahem mezi Bohem a člověkem, čtyři obecné zásady výkladu vyplývají z božsko-lidské povahy Písma. Ty vytvářejí základní předpoklady pro exegezi.

Podobně jako druhá deska šesti přikázání v Dekalogu se zabývá lidskými (horizontálními) vztahy, i konkrétní exegetické rady pro výklad Písma lze rozdělit do šesti základních okruhů. Tento příměr však samozřejmě má svá omezení! Představuje jeden ze způsobů uspořádání základních principů exegeze. Tento článek používá Žalm 23 jako příklad, který ilustruje způsob, jak lze tyto principy aplikovat.¹

¹ Další studie viz Richard Davidson, „Interpreting Scripture: An „Hermeneutical ‚Decalogue‘“, Journal of the Adventist Theological Society 4, č. 2 (1993): 95–114, <https://digitalcommons.andrews.edu/jats/vol4/iss2/5/>. Podrobněji viz Richard Davidson, „Biblical Interpretation“, v Handbook of Seventh-day Adventist Theology, ed. Raoul Dederen, Commentary Reference Series (Hagerstown, Md.: Review and Herald. Pub. Assn., 2000), sv. 12, str. 58–104, https://www.academia.edu/9014488/Biblical_Interpretation. Aplikace na Žalm 23, viz Richard Davidson, „The Shepherd and the Exegetes: Hermeneutics Through The Lens

jak porozumět poselství bible

První deska exegetického „desatera“: základní předpoklady

I. Bible a pouze Bible (*Sola Scriptura*)

Zásada *Sola Scriptura* (Iz 8,20) znamená, že Bible a jediné Bible je pravidlem naší víry a praxe. Pouze Písmo je konečnou autoritou pravdy, podle níž posuzujeme všechny ostatní skutečnosti, jako jsou tradice, filozofie nebo

věda, rozum a zkušenost (Mt 15,3,6; 1Tm 1,7; Př 14,12). V Písmu se můžeme nadechnout „čistého vzduchu“ pravdy a pak použít svůj rozum, vedený Duchem, nikoliv ke kritice, ale k přijímání a rozvíjení myšlenek Písma (Iz 66,2).

II. Úplnost Písma (*Tota Scriptura*)

Celé Písmo je inspirováno Bohem a je důvěryhodné (2Tm 3,16,17; 2Pt 3,14–16). Proto přijímáme celé Písmo, nejen ty části, které potvrzují naše vlastní představy.

III. Analogie (nebo shoda) Písma („Písmo vykládá Písmo“)

Pokud je celé Písmo inspirováno stejným Duchem, pak existuje základní shoda mezi různými částmi Bible. „Analogie znamená, že Bibli dovolíme, aby se vykládala sama (L 24,27; 1K 2,13). Podle biblického principu analogie Písma přijímáme fakt, že Písmo se vyjadřuje důsledně (konzistentně) a jasně (J 10,37; Dt 30,11–14; Ř 10,17).

IV. Duchovní věci se rozlišují duchovně

„Věci Božího Ducha... mají být posuzovány duchovně“ (1K 2,14; ČSP). Bibli nelze studovat jako jakoukoli jinou knihu, přicházející pouze „zdola“ prostřednictvím nástrojů exegeze. V každé fázi výkladu potřebujeme, aby nám Duch svatý („shůry“) pomohl odložit naše vlastní předpojaté předpoklady, a my tak mohli vidět hlubší smysl Písma prostřednictvím jeho působení.

Potřebujeme, aby nás Duch svatý duchovně formoval a vedl (J 5,46.47; 7,17; Ž 119,33).

Druhá exegetická deska „desatera“: konkrétní pokyny

Specifické pokyny pro exegezi Písma vycházejí ze základních předpokladů a navazují na principy uvedené na „první desce“. Tato část stanoví praktické kroky v exegetickém procesu, které vyplývají z vlastního svědectví Písma, a používá je na Žalm 23.

V. Text a překlad

Jelikož se exegeze zaměřuje na psané slovo Písma, je nesmírně důležité, abychom skutečně měli přístup k biblickému textu. K inspirovanému Slovu nemáme nic přidávat ani z něj ubírat

(Dt 4,2; 12,32; Př 30,5; Zj 22,18.19). Věrně překládáme z původních jazyků do našich současných jazyků (Neh 8,8; Mt 1,23). Pro ty, kteří nemohou číst biblickou hebrejštinu nebo řečtinu, je dobré si přečíst několik (doporučuji alespoň pět!) překladů daného biblického textu. Tak je možné udělat si představu o různých možnostech překladu různých slov a výrazů.

Na internetu je možné nalézt bezplatný online přístup k různým moderním překladům. Je důležité si uvědomit, že některé moderní verze poskytují doslovnější překlad (např. Český studijní překlad, Bible kralická), zatímco jiné spíše překládají myšlenku biblické pasáže (např. ČEP) nebo text parafrázuji (Slovo na cestu). Každý z nich dobře plní své poslání, ale doslovnější překlady jsou pro hlubší studium Bible nejlepší. Chcete-li použít tuto radu pro Žalm 23, přečtěte si tento krásný žalm znovu a znovu v různých verzích!

VI. Historický kontext

Písmo je z velké části historická kniha. Aby bylo možné vyložit význam pasáže Písma, musíme se nejprve snažit pochopit historický kontext, v němž bylo Písmo napsáno. Nadpis Žalmu 23 výslovně uvádí, že se jedná o „Davidův žalm“ (hebr. *mizmór le David*). To jasně naznačuje, že autorem byl David a že Žalm byl napsán někdy za Davidova života, na počátku 10. století př. Kr.² V 1S 16 a Ž 78,70 nacházíme informace ohledně Davida jako pastýře. Obraz pastýře/ovce ze Žalmu 23

² Viz Jerome L. Skinner, „The Historical Superscriptions of the Davidic Psalms: An Exegetical, Intertextual, and Methodological Analysis“ (Ph.D. Disertační práce, Andrews University, 2016).

jak porozumět poselství bible

můžeme zkoumat i na jiných místech Písma pomocí konkordance nebo Bible (s odkazy uvedenými pod čarou).

Abychom pochopili, jak se chovají, můžeme se na žalm podívat očima pastýře.³ Můžeme se také dozvědět o zeměpisných místech, kudy David pravděpodobně vodil své ovce v okolí Betléma. Např. Žalm 23,4 říká: „I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty.“

Archeologové a bibliční geografové mají za to, že tato věta odkazuje na konkrétní místo v Palestině, kterému se říká „Údolí smrti“. Mnozí ho ztotožňují s údolím Vádí Qilt, které prochází Judskou pouští od Jeruzaléma k Jerichu.

Vádí Qilt (vádí – rokle, která je kromě období dešťů suchá) je dlouhé celkem asi 24 km a já jsem ho prošel celý. Nejužší část má přes osm kilometrů a je lemována vysokých skalami dosahujícími na každé straně asi 460 metrů. Přitom prostor pro chůzi na dně rokle je široký jen 3–4 metry. Jsou zde také četné jeskyně, v nichž se v Davidově době mohli ukrývat vlci a další šelmy. Na konci Vádí Qilt, kde se již rokle otevírá do krajiny, můžete narazit na celé stádo ovcí, které leží v příjemné trávě ve stínu pod vysokými skalami. Na základě takových informací se význam tohoto verše ještě prohloubí!

VII. Literární analýza

Písmo je také literárním uměleckým dílem. Mnoho veršů, kapitol, a dokonce i celých knih Bible má zvláštní literární

strukturu, která se nazývá chiasmus, v níž druhá polovina textu zrcadlí první část a střední část často zdůrazňuje hlavní myšlenku pasáže.

Žalm 23 má složitou chiastickou strukturu:

- A. Přítomnost: S Bohem (verš 1)
- B. Péče: Naplněné potřeby (jídlo a pití) (verše 2, 3a).
- C. Cesty: **Spravedlnost** (verš 3b).
- C'. Cesty: **Stín smrti** (verš 4)
- B'. Péče: Potřeby jsou zajištěny (jídlo a pití) (verš 5).
- A'. Přítomnost: S Bohem (verš 6).⁴

³ Viz například James K. Wallace, *The Basque Shepherd and the Shepherd Psalm* (Vancouver: Graphos Press, 1956, 1970, 1977); W. Phillip Keller, *A Shepherd Looks at Psalm 23* (Grand Rapids: Zondervan, 1970, 1989).

⁴ Za tuto základní strukturu vděčím jednomu ze svých studentů, Kevinu Neidhardtovi, který před mnoha lety napsal seminární práci o tomto žalmu. Vyšla v češtině s názvem *Žalm 23 z pohledu pastýře ovcí*.

K významu této struktury se ještě vrátíme (a zejména jejího vrcholu) v principu teologické analýzy.

VIII. Analýza verš po verši (studium slov, gramatiky, syntaxe)

Bible ožívá při pohledu na bohatý význam různých biblických slov, na gramatiku a větnou syntaxi (vztahy mezi slovy).

Ti, kteří nečtou v originále, mohou alespoň zkoumat různé překlady do moderních jazyků. Mohou také použít interlineární Bibli (jako je např. bezplatná online Bible <https://www.blueletterbible.org>).

Například Žalm 23,2 zní: „*On mi dává odpočívát na zelených pastvinách.*“ Kdysi jsem si myslel, že to popisuje zelené místo s bujně rostoucí trávou, kterou mohou ovce spásat. Ale při bližším pohledu zjistíme, že hebrejské slovo použité pro „pastvinu“ (*na'vah*) není běžný výraz pro krmení ovcí – znamená „krásné, milé, příjemné místo“. Důraz je kladen na krásu a příjemnost, nikoli na potravu.

Navíc hebrejské slovo pro „zelenou barvu“ (*deše'*) je ve skutečnosti podstatné jméno, nikoliv přídavné jméno, které označuje „čerstvou, měkkou travu“ (srov. Př 27,25). Zvyky ovcí tento poznatek potvrzují. Ovce se totiž nepasou vleže! Verš nemluví o potravě ovcí (i když to může být druhotně naznačeno). Důraz je kladen na jejich pohodlí po pastvě, když leží a přežvykují na místě s příjemnou, čerstvou a měkkou trávou.

Jak tento verš aplikovat na nás? Jsme „*ovce, které (Bůh) pase*“ (Ž 100,3). Bůh nás někdy „*nechává ulehnout*“ a zve nás, abychom „*přežvykovali*“ nad jeho Slovem.⁵

IX. Teologická analýza

Když se člověk zamyslí nad tím, že David píše o Bohu jako o svém pastýři, otevírá se tím bohatý teologický pohled na Boží charakter. A to díky jazyku, který používá.

Například v Ž 23,3 pastýř vede ovce „*stezkou spravedlnosti pro své jméno*“. Výraz „*pro své jméno*“ naznačuje, že je v sázce jeho pověst jako dobrého pastýře, když se stará o to, aby byly ovce v bezpečí. Vidíme tedy, že Boží charakter je v sázce, když se Bůh stará o svůj lid, o své ovce.

Žalm však má ještě hlubší význam! Ž 23 je vložen mezi dva mesiášské žalmy – Ž 22, žalm o kříži, a Ž 24, žalm o koruně (Kristovo nanebevstoupení), takže je pravděpodobné, že tyto tři žalmy tvoří „*mesiášskou trilogii*“.⁶ Náznaky v Ž 23 tento závěr potvrzují.

Tak například: Pastýřský žalm zpívají ovce (nebo beránek)! „*Hospodin je můj pastýř.*“ V nejhlubším slova smyslu není touto ovcí nikdo jiný než „*beránek Boží, který snímá hřích světa*“ (J 1,29). Důvěřuje svému Otci, Pastýři. Mesiášský význam tohoto žalmu podporuje také jeho literární struktura, která zdůrazňuje klíčové mesiášské výrazy.

Jak bylo uvedeno v části věnované literární analýze, ústřední verše Žalmu 23 a jeho chiastické struktury

⁵ Viz Charles Allen, *God's Psychiatry: Healing Your Troubled Heart*. (Grand Rapids: Revell, 1984), kde se dočtete o důležité aplikaci Žalmu 23 na duchovní zkušenost člověka.

⁶ Podrobnější informace viz Richard Davidson, „*Psalms 22, 23, and 24: A Messianic Trilogy?*“ in *Reading the Psalms*, vol. 2 of *Songs of Struggle, Promise, and Hope* (Berrien Springs, Mich.: ATS Publications, 2023).

jak porozumět poselství bible

popisují dvě základní zkušenosti Beránka: (1) „Vede mě po stezkách spravedlnosti“ (verš 3) a (2) „ačkoli jsem na cestách spravedlnosti“ (verš 3), chodím „roklí šeré smrti“ (srov. verš 4). Vždyť pouze Beránek Boží byl obojí: Spravedlivý (Iz 53,7.11; srov. 1Pt 1,19) i ten, který prošel roklí šeré smrti (jako obětní velikonoční beránek [1K 5,7]).

Žalm 22 je žalmem kříže. Žalm 24 je žalmem koruny. Žalm 23 je žalmem velikonočního Beránka!

X. Praktická aplikace do současnosti

Ve světle mesiášského výkladu žalmu můžeme „následovat jeho kroky“ jako Boží ovce (1Pt 2,21.25). Mesiášský rozměr prohlubuje praktickou aplikaci tohoto Žalmu v našem životě. Pokud se Žalm 23 vztahuje na Božího Beránka, který důvěřuje svému Pastýři, pak má pro nás ještě cennější význam. Můžeme kráčet ve stopách Beránka Božího

(Ježíše) a stejně jako On důvěřovat Pastýři (Otci), když nás vede po stezce spravedlnosti. Můžeme mu důvěřovat dokonce i tehdy, když nás vede údolím stínu smrti.

Závěr

Uplatňování exegetických principů, které vyplývají z Písma, nám umožní proniknout do hlubin Písma. Když se při čtení Žalmu 23 budeme držet vodítek, která nabízí jeho obsah i kontext, objevíme, že je zaměřen na Krista (stejně tak tomu je i v ostatních částech Písma: L 24,27; J 5,39).

Ž 23 nás vyzývá, abychom „exegetovali“ Beránka Božího, jako On „exegetoval“ Otce (J 1,18), a pak abychom kráčeli v jeho stopách a „následovali Pastýře“. Exegeze je přece pro každého!

Richard M. Davidson je profesorem Starého zákona na Andrewsově univerzitě, USA

Jak číst obtížné biblické texty

Frank M. Hasel,
zástupce ředitele Biblical Research Institute

Bible je autoritativní normou pro víru a život. A to nejen proto, že je pravdivá a důvěryhodná, ale také proto, takže Bible mluví dostatečně srozumitelně, že jí můžeme správně porozumět.

Toto přesvědčení opakovaně potvrzují bibliční autoři i Ježíš Kristus. Otázky jako např.: „Nečetli jste?“ (Mt 12,3.5; 19,4; 22,31; Mk 12,26) nebo odkazy na „Je psáno“ (Mt 4,4.7.10) či výroky jako „všechno, co bylo v minulosti zapsáno, bylo zapsáno pro naše poučení, abychom díky vytrvalosti a povzbuzení, které je v Písmu, měli naději“ (Ř 15,4; B21). Ježíš a apoštolové očekávali, že lidé budou schopni číst a dobře chápat význam Písma, aby

jej věrně mohli uplatňovat ve svém životě.

Čtenář může Písmu špatně porozumět, ale je to text Bible, který nakonec určuje vlastní význam. Proto bibliční autoři opakovaně odkazují na Písmo, aby potvrdili své učení.

Proč jsou některé biblické pasáže obtížně srozumitelné?

Na rozdíl od skeptiků a kritiků Bible její autoři pravdivost Písma potvrzují. Neuvádějí také žádné důvody k postoji, který by zpochybňoval neomylnou autoritu a spolehlivost Bible. Jedním z důvodů, proč někteří lidé poukazují na zjevné chyby v Bibli, je to, že vycházejí ze špatného překladu. Takový překlad totiž může obsahovat nesprávný nebo zavádějící význam původních slov.

Pro porozumění obtížných výroků v Písmu je nejlepší dobře znát biblické jazyky a studovat Bibli v hebrejštině a řečtině. Pokud původní jazyky neovládáme, měl by člověk ještě před tím, než dojde k nějakému závěru, alespoň porovnat několik dobrých biblických

jak porozumět poselství bible

překladů.¹ Je také možné, že k určitým chybám došlo při přepisování biblických rukopisů.² Přesto jsou tyto drobné chyby, které vznikly kvůli kopírování a překládání biblických rukopisů, tak bezvýznamné, že ani jediného člověka nemusejí přivést k pochybnostem.³

Přesto zůstává otázka: Proč je některé biblické texty obtížné pochopit? Dokonce i apoštol Petr si uvědomoval, že je těžké porozumět některým dopisům apoštola Pavla. Říká: „... některá místa jsou (v jeho listech) těžko srozumitelná a neučení a neutvrzení lidé je překrucují, jako i ostatní Písmo“ (2Pt 3,16). Na obtížné pasáže Bible naráželi upřímní čtenáři Písma již v průběhu dějin. Určitě nejsme první, kdo takové texty objevili. Pravděpodobně i jiní pečliví znalci Písma si všimli obtížných textů dávno před námi a s největší pravděpodobností přišli i s vysvětlením. Jen proto, že neznám výsledky jejich bádání ohledně nějakého problému v Písmu, tak to ještě neznamená, že žádné řešení neexistuje.⁴

Tento stručný článek se nemůže zabývat všemi aspekty týkajícími se výkladu Bible,⁵ ale je zde několik

myšlenek, které mohou pomoci při řešení biblických obtíží.

Řešení obtíží v Písmu

Petr uvádí, že pouze „některé věci“ jsou v dopisech apoštola Pavla těžké. Ne všechny věci je obtížné pochopit! Ve skutečnosti je většina věcí v Písmu zcela jasná a lze je velmi dobře chápat.

Neměli bychom připustit, aby těch několik málo výroků v Bibli, které jsou obtížnější, zastřelo mnoho jasně srozumitelných pasáží. Musíme se rozhodnout, zda chceme stavět svou víru na věcech, které jsou nejisté a těžko pochopitelné, nebo zda chceme budovat svou víru na tom, co je srozumitelné. Důležitou zásadou biblického výkladu je, že bychom vždy měli postupovat od srozumitelných výroků Bible k těm méně srozumitelným. Cílem je prostřednictvím jasných výroků Písma osvětlit ty pasáže, které jsou náročnější k pochopení. Nikdy ne naopak.

Při práci s biblickým textem musíme mít na paměti, že bibliční autoři často při popisu různých věcí používali netechnický, běžný, každodenní jazyk. Například mluvili o tom, že slunce vychází (Nu 2,3; Joz 19,12) a zapadá

¹ Pro nedávné hodnocení silných a slabých stránek různých anglických překladů Bible z adventistické perspektivy viz Clinton Wahlen: „Variants, Versions, and the Trustworthiness of Scripture,“ in Frank M. Hasel, ed., *Biblical Hermeneutics: An Adventist Approach* (Silver Spring, Md.: Biblical Research Institute, 2020), s. 63–103.

² Ellen G. White, *Selected Messages* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1958, 1980), book 1, s. 16; cf. Ellen G. White, *The Great Controversy* (Mountain View, Calif.: Pacific Press Pub. Assn., 1911), s. 246 (*Velké drama věků*, s. 166–167).

³ Ellen G. White, *Selected Messages*, book 1, s. 17.

⁴ Některé knihy z nedávné doby vysvětlují obtížné biblické pasáže, jako jsou např.: Gerhard Pfandl, *Interpreting Scripture: Bible Questions and Answers* (Silver Spring, Md.: Biblical Research Institute, 2017); Gleason L. Archer, *Encyclopedia of Bible Difficulties* (Grand Rapids: Zondervan, 1982), and Walter C. Kaiser, Jr., Peter H. Davids, F. F. Bruce, and Manfred T. Brauch, *Hard Sayings of the Bible* (Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1996).

⁵ Pokud se chcete hlouběji ponořit a zkoumat důležité aspekty biblického výkladu, viz diskusi v knize Franka M. Hasela, ed., *Biblical Hermeneutics: An Adventist Approach*.

(Dt 11,30; Da 6,14), tj. používali výrazy, které spíše popisují, jak se věci jeví, než že by se jednalo o vědecký popis skutečnosti. Při čtení nesmíme zaměňovat společenskou konvenci s vědeckým tvrzením.

Potřeba technicky přesného vyjádření se liší podle situace, ve které je výrok pronesen. Proto nelze nepřesnost ztotožňovat s nepravdivostí. Kromě toho bibliční autoři nepsali dokonalým, neznámým nebeským esperantem, ale běžným každodenním jazykem své doby.

Každý lidský jazyk má určité nedostatky ve snaze popsat skutečnost. Přesto jazyk, který používají bibliční autoři, není zavádějící v tom, co popisuje, ale naopak věrně odráží to, co Bůh chtěl jeho prostřednictvím sdělit. Dokonce i omylné lidské bytosti jsou plně schopny komunikovat pravdivě. Proto se v Písmu opakuje varování, abychom nic neměnili, ani nepřidávali k psanému Slovu (Dt 4,2; 12,32; Zj 22,18.19).

Při řešení obtíží v Písmu musíme také pamatovat na to, že mnoho takzvaných „omylů“ není výsledkem Božího zjevení, ale jsou důsledkem nesprávného lidského výkladu. Ellen Whiteová poukázala na to, že „mnohé protichůdné názory ohledně toho, co Bible učí, nevznikají z nejasností v samotné knize, ale kvůli zaslepenosti a předsudkům vykladačů. Lidé ignorují jasné výroky Bible a řídí se svým

vlastním, porušeným rozumem.“⁶ Často tedy problém není ani tak v biblickém textu jako spíše ve vykladači.

Bylo řečeno, že pro některé lidi nejsou nejobtížnějšími biblickými verši ty pasáže, které jsou obtížné na pochopení, ale spíše ty výroky Písma, kterým člověk sice jasně rozumí, ale není ochoten se jimi řídit.

To vede k další výzvě v biblické interpretaci, které často čelíme, když se zabýváme obtížnými pasážemi. Existuje negativní vliv hříchu na naše chápání Písma. Hřích zatemňuje naše porozumění Božímu slovu a vede k pýše, sebeklamu, pochybnostem a zkreslenému chápání významu, který nakonec končí neposlušností.⁷ Neochota řídit se zjevenou Boží vůlí negativně ovlivňuje naši schopnost růst v chápání Písma a jeho správném výkladu. Neposlušnost a úmyslný hřích jsou velkou překážkou v poznání Boží pravdy (Ž 66,18). A vytrvalý odpor vůči Bohem zjevené pravdě vede k tomu, že neposlušný člověk není schopen slyšet a správně chápat Boží slovo.

Přístupovat k Písmu se správným duchem

Co je tedy potřeba udělat, abychom ke studiu Božího slova, včetně těchto obtížných pasáží, přistupovali správně?⁸

Zachovat si integritu: Když se zabýváme obtížným místem v Písmu, je

⁶ Ellen G. White, „Thoroughness in Christian Work“, Review and Herald, Jan. 27, 1885, par. 8.

⁷ Viz Frank M. Hasel, „Presuppositions in the Interpretation of Scripture“, in George W. Reid, ed., *Understanding Scripture: An Adventist Approach* (Silver Spring, Md.: Biblical Research Institute, 2005), s. 30–32.

⁸ Dále úzce vycházím z: Frank M. Hasel, „Are There Mistakes in the Bible?“ in Gerhard Pfandl, ed., *Interpreting Scripture: Bible Questions and Answers* (Silver Spring, Md.: Biblical Research Institute, 2017), s. 38–40.

jak porozumět poselství bible

dobré k němu přistupovat zcela poctivě. Bůh „miluje upřímnost“ (1Pa 29,17; B21). To znamená, že si uvědomujeme obtíže, ale nesnažíme se je zastírat nebo se jim vyhýbat. Poctivý člověk má otevřenou mysl, která je vnímavá k poselství a tématu studia.

K poctivosti dále patří ochota nepřekrucovat důkazy a nedospívat k předčasným závěrům kvůli nedostatku důkazů. V biblických a archeologických studiích není absence vnějšího důkazu důkazem neexistence věci, které jsou potvrzeny Písmem. Poctivost také vyžaduje používání správných metod zkoumání. Ke správnému vysvětlení a pochopení Božího slova nemůžeme používat metody, které jsou založeny na ateistických či naturalistických předpokladech, které jsou v rozporu s Božím slovem.

S obtížemi se vypořádávejte v modlitbě: Modlitba není náhrada za tvrdou práci a důkladné studium. V modlitbě však vyznáváme, že jsme při snaze pochopit jeho Slovo zcela závislí na Bohu. Je to vyjádření pokory, která uznává, že Bůh a jeho Slovo je větší než náš lidský rozum a naše současné chápání. Na kolenou můžeme prosit o vedení Duchem svatým a získat nový pohled na Bibli, který bychom neměli, kdybychom sami sebe postavili nad Boží slovo.

Vysvětľujte Písmo pomocí Písma: Bůh je původní autor Písma. Proto můžeme předpokládat, že existuje jednota mezi jeho jednotlivými částmi. To znamená, že pokud se chceme zabývat náročnými aspekty Písma, musíme se vypořádat se všemi obtížemi. Nejlepší řešení biblických obtížných textů se stále nachází v samotné Bibli. Neexistuje lepší vysvětlení Písma než

vysvětlení jiného biblického textu. Musíme tedy porovnávat Písmo Písmem, přičemž je třeba brát v úvahu biblický kontext, v němž se výrok nachází.

Buďte trpěliví: Zatímco vše, co jsme zmínili, může pomoci při řešení obtížných textů v Písmu, ne vždy tyto principy přinesou snadné nebo rychlé řešení. Musíme být odhodlaní a bez ohledu na to, kolik času, studia a usilovného přemýšlení to bude vyžadovat, musíme trpělivě hledat řešení. Současně s tím, jak budeme zápasit s obtížnými biblickými pasážemi, bychom se však měli soustředit na hlavní důležité body. Neměli bychom se nechat zahltit a ztratit v nepodstatných detailech.

A pokud některé problémy vytrvale vzdorují i našemu největšímu úsilí o vyřešení, neměli bychom se nechat odradit. Možná že Bůh dopustil, aby některé obtížné části Písma posilovaly naše odhodlání studovat dále jeho význam, aby ukazovaly, jak je Bible pro nás důležitá. Součástí naší vytrvalosti je schopnost žít s otevřenými otázkami, a přitom radostně přijímat a poslouchat mnohé pasáže, které jsou nám jasné.

Bible – evangelium, nebo horor?

Vlastimil Fürst

Po kázání o „trojandělském poselství“ za mnou přišla posluchačka s kritikou. Téma jsem prý pojal příliš optimisticky. Kázání postrádalo strašení, o kterém přece to poselství je.

Vyvolala ve mně vzpomínky na dobu dospívání, kdy jsem z bohoslužby často odcházel se strachem z budoucnosti. Bibli jsem vnímal jako horor a četl ji spíše z povinnosti. Při čtení se mi znovu vybavovalo strašení, které jsem slyšel ve sboru. Uvěřil jsem, že existují jen dvě kategorie lidí – ti v mé církvi, a pak ti ostatní. Mezi ty „ve světě“ patřili nejen bezvěrci, ale i lidé z ostatních církví.

Objevování evangelia

Pak jsem ale, podobně jako kdysi Martin Luther, začal v Bibli objevovat nádeje. Setkával jsem se s Boží láskou, kterou Ježíš prokazoval všem, dokonce i nevěstkám a celníkům.

Silně mne ovlivnil příběh, ve kterém Ježíš lidi nesoudí za to, že nejsou v té jediné pravé církvi, ale odsuzuje jejich jednání, které není motivováno láskou. Nevychytá jim špatnou teologii, ale jejich sobectví způsobující, že je jim utrpení druhých lhostejné.

Ve Starém zákoně, a zvláště v knize Daniel, jsem objevil, že proctví nemají

sloužit k tomu, abych si večer musel brát prášek na spaní, protože mne ty horory pronásledují i ve snech.

Pocítil jsem touhu diskutovat o tom s tátou. Jako kazatel měl dlouho v péči čtrnáct sborů mimo své bydliště, takže jsem se s ním setkával jen zřídka. Když jsem ale začal pocívat potřebu s ním komunikovat o své víře, Bůh zařídil, že jsme se přestěhovali na nové místo, kde jsem mohl naslouchat jeho kázáním a zjišťovat, že ani on nevnímá Bibli jako nástroj strašení.

Mohl bych dál pokračovat ve vzpomínkách, jak se mi Bible začala měnit v knihu, kterou rád otevírám, protože je plná krásných příběhů o Ježíši a jeho lásce, která bojuje s mým sobectvím a postupně mne přetváří v bytost, již utrpení jiných není lhostejné.

Ta proměna mi přinesla radosti, které bych bez ní nikdy nezažil. Během studia vysoké školy dostal spolužák nápad, abychom na našem pokoji dělali večerní setkávání „nad Bibli“. Půl roku jsme pak každý večer otevírali Bibli. Přicházeli kluci z různých církví, ale i ti, kteří vyrostli v ateismu. Naslouchal jsem jejich modlitbám a poznával, že to nejsou „světáci“, jak jsem slyšel ve sboru, ale Boží děti radující se z toho, že našly svého nebeského Otce, který jim každý den pomáhá.

Dnes vím, že mám dvě možnosti. Bibli mohu číst jako horor, nebo v ní smím nacházet radost a povzbuzení, abych dál prohluboval svůj osobní vztah s „nebeským tátou“. Zvolil jsem druhou možnost. Ta mne motivuje k touze žít v souladu s Boží vůlí a radami Bible, které mi Bůh dává pro můj každodenní všední život. Pokud se mi i přesto podaří „selhat“, vím, že najdu odpuštění, pochopení, nové přijetí a také hřeji-ové objemí mého nebeského Otce.

Nemálo spoluvěřících má ty horory rádo. Věří, že pokud je Bible řádně vyděsí, zůstanou bdělými křesťany. Neusnou a neskončí jako těch pět bláznivých družiček z Ježíšova podobenství.

Proč o tom všem píšu? Nedělám si iluze, že oslovím ty, kteří mají radost, když je někdo vyděsí hororovým kázáním. Spíše chci povzbudit vás, kteří se začínáte bát, zda neděláte chybu, když se při čtení Bible radujete z toho, že vás s Bohem čeká úžasná budoucnost.

Nedávno mi volala kamarádka. Známa ji dlouhá léta. Dostala strach o své spasení. V jejich sboru začal působit člověk, který je ve vymyšlení hororů mistr, a tuto sestru, která celý život pomáhá lidem v nouzi, teď děsí obava, že nebude v nebi, jelikož není dokonalá...

Učme se od Ježíše

Je to hřích, když vyprávíme „trojandělské poselství“ jako evangelium? Je radost důsledkem plytkého výkladu Bible? Opravdu ten, kdo se ponoří hlouběji do Božího slova, musí zjistit, že Bible není o radosti, ale naopak o strašení, které z nás dělá „bdící křesťany“?

Bible je kniha, která pravdivě popisuje stav světa, církve i našeho nitra. Některé texty se nečtou snadno. Přesto je její hlavní myšlenkou evangelium – radostná zpráva o tom, jak Beránek porazil draka, a tím nás zachránil.

V čem tkví jedinečnost Ježíšových kázání? O čem byla? O hororech, nebo o radosti? Proč za ním šly velké zástupy? Byla to touha po strašení, nebo u něj lidé hledali pokoj?

Satan na nás nemá žádné právo, držíme-li se Ježíše, který neporazil ďábla jen v tom vesmírném boji, ale poráží ho i ve válce probíhající v mém nitru. Zvítězit ale může, jen když přestanu spoléhat sám na sebe a vsadím vše na něj, na Ježíše.

Vím, jaké to je, když člověk vnímá Bibli jako horor, který mu nedá v noci spát. Jsem rád, že mohu prožívat objevování pravdy o tom, že Bible je evangelium – dobrá zpráva. Nechci se vrátit k hororovému vnímání Bible. Přišel bych nejen o radost z tohoto života, ale i o jistotu spasení, která není založena na mé dokonalosti, ale na dokonalosti a svatosti mého Spasitele.

Přeji si, aby Bible byla evangelium pro všechny mé spoluvěřící. Toužím také, abychom toto evangelium uměli předávat i těm, kteří prožívají skutečné životní „horory“ a hledají pokoj. Tito lidé potřebují povzbuzení a naději.

Jan ve Zjevení „viděl jiného anděla, jak letí středem nebeské klenby, aby zvěstoval věčné evangelium obyvatelům země“ (Zjevení 14,6). Anděl nabízí evangelium „obyvatelům země“. Pokud tomuto evangeliu uvěříme a přijmeme je, zaplní naše nitro radost a pokoj Ježíše Krista a bude z nás vyzářovat radostný duch evangelia.

Chci povzbudit ty, kteří se začínají bát, zda nedělají chybu, když se při čtení Bible radují z toho, že vás s Bohem čeká úžasná budoucnost.

Nový výbor SZ CASD absolvoval sériu rokovaní

Daniel Márfoldi, tajomník SZ CASD

V nedeľu, 14. 4. 2024, sa uskutočnilo prvé rokovanie nového výboru SZ CASD v zborovej budove cirkevného zboru na Kollárovej ulici v Banskej Bystrici. Následne sa uskutočnili tri stretnutia výboru SZ CASD formou videokonferencie, a to 30. 4., 5. 5. a 15. 5. Členovia výboru SZ CASD riešili tieto otázky:

Personálne otázky

- a) **Schválené** vytvorenie tímu so zastúpením všetkých relevantných zložiek cirkvi pre vypracovanie smerovania a vízie cirkvi a poverenie ho jej vypracovaním a následným predložením na decembrové rokovanie výboru SZ CASD v Banskej Bystrici, 8. 12. 2024.
- b) **Schválení** okrskoví kazatelia SZ CASD: **Rastislav Špalek** za ZÁPAD, **Jozef Plachý** za STRED a **Oliver Popovič** za VÝCHOD.
- c) **Schválený** Výbor kazateľského oddelenia (VKO) SZ CASD v tomto zložení: **František Kolesár** (predseda výboru), **Daniel Márfoldi**, **Daniel Majdiš**, **Oliver Popovič**, **Jozef Plachý** a **Rastislav Špalek**.
- d) **Schválené** navrhnúť výboru ČSÚ CASD potvrdiť vo funkcii **riaditeľa ADRA Slovensko Stanislava Bielika**,

vo funkcii **riaditeľa Vydavateľstva Advent-Orion Jána Muntága** a vo funkcii **riaditeľky Štúdia Nádej Tamaru Hajduškovú**.

- e) **Schválená** Finančná komisia SZ v tomto zložení: **Zástupca ČSÚ CASD, František Kolesár, Daniel Majdiš, Alica Šuťáková a Lenka Omastová**.
- f) **Schválené** tieto zmeny v obsadení zborov SZ CASD kazateľmi, a to od jesene roku 2024:
 - Ordinovaný kazateľ **Karol Badinský** zostáva kazateľom zborov **v trnavskom kazateľskom rajóne** (zborov: Trnava, Sered', Piešťany). Do 15. 7. 2024 sa presťahuje so svojou rodinou do vlastného bytu v bratislavskom regióne a do cirkevného bytu, kde doteraz býval na Leškovej ulici v Bratislave, sa nasťahuje rodina nového hospodára **Daniela Majdiša** do 1. 9. 2024.
 - **V popradskom kazateľskom rajóne** (zborov: Poprad, Kežmarok, Gerlachov, Spišská Nová Ves a Rakúsy) nastúpi k ordinovanému kazateľovi Milenkovi Vučetičovi do nástupnej kazateľskej praxe **Július Turcer mladší**, absolvent ATI na TS Sáza-va, ktorý v regióne už býva.
 - Kazateľmi **banskobystrického kazateľského rajónu** (zborov: Banská Bystrica 1, Banská Bystrica 2

- a Brezno) sa stanú manželia **Anton a Nicole Duranovci**. Ich ordinovaným kazateľom bude Jozef Kučera.
- **Revúcky a lučenecký kazateľský rajón** sa spojí do jedného rajónu (zbory: Lučenec, Filakovo, Revúca, Rožňava a skupina: Veľký Krtíš). Zodpovední zaň budú ordinovaný kazateľ **Martin Homišin** a biblický pracovník **Pavel Hlivka**. Martin Homišin sa presťahuje z Prievidze do jedného z cirkevných bytov v lučeneckom rajóne.
 - **Prievidzský kazateľský rajón** (zbory: Bánovce nad Bebravou, Prievidza a Topoľčany) bude riešený tak, že kazateľom tohto rajónu sa od jesene 2025 stane neordinovaný kazateľ **Marek Kaba** po návrate zo štúdií vo Friedensau. Ordinovaný kazateľ pre tento región bude určený na júnovom rokovaní výboru SZ CASD. V regióne sa do jesene 2025 kúpi vyhovujúci byt po dohode s rodinou Mareka Kabu a zároveň sa predá jednoizbový byt po Martinovi Homišinovi.
 - Kazateľom **martinského kazateľského rajónu** (zbory: Martin, Liptovský Mikuláš a Liptovský Hrádok) sa stane neordinovaný kazateľ **Marek Nehyba**, ktorý sa presťahuje so svojou rodinou z Revúcej do jedného z dvoch cirkevných bytov v Liptovskom Mikuláši, kde bude slúžiť pod ordinovaným kazateľom Jozefom Plachým.
 - Ordinovanému kazateľovi Pavlovi Moudrému bude v **bratislavskom kazateľskom rajóne** pomáhať neordinovaný kazateľ **Marek Majtán-Černák**. Rozsah zapojenia sa upresní po komunikácii s kazateľom Pavlom Moudrým, vedením SZ CASD, zbormi a kazateľom Marekom Majtánom-Černákom.

- Zadelenie neordinovaného kazateľa **Filipa Soósa** sa prerokuje na septembrovom stretnutí výboru SZ CASD.
 - Obsadenie ostatných kazateľských rajónov SZ CASD sa zatiaľ nemení.
- g) Schválené** nasledovné obsadenie vedúcich niektorých oddelení SZ:
- **Kazateľské oddelenie:**
František Kolesár
 - **Oddelenie mládeže:**
Marek Majtán-Černák
 - **Oddelenie misie:**
Marek Majtán-Černák
 - **SKK, Kurzy pre život:**
František Kolesár
 - **Oddelenie zdravia:**
Jaromír Novota
 - **Oddelenie detí a Pathfinder:**
Ján Šolc
 - **Oddelenie komunikácie:**
Daniel Márfoldi
 - **Oddelenie Detskej sobotnej školy:**
Lýdia Grešová
 - **Oddelenie knižnej evanjelizácie:**
Rastislav Špalek
 - **Oddelenie náboženskej slobody:**
František Kolesár
- Vedúci ostatných oddelení budú riešení po komunikácii a koordinácii s ČSÚ CASD na najbližšom výbore SZ CASD v Bratislave, 16. 6. 2024.

Administratívne otázky

- Schválenie dokumentu Princípy fungovania Výboru SZ CASD.**
- Schválené**, aby tím pre smerovanie a víziu vzal do úvahy pri vypracovaní smerovania a vízie cirkvi aj pripomienky zborov, ktoré predchádzajúci výbor SZ CASD delegoval na nový výbor SZ CASD.
- Schválenie dokumentu Pracovná náplň okrskových kazateľov SZ CASD.**

Konference žen 2024

Iveta Halešová,
vedoucí oddělení Služby žen Česko-Slovenské unie

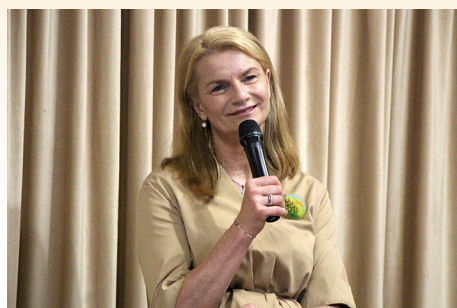
Konference žen se letos nesla mottem: **Jak s nimi...** S kým? Letos jsme se věnovaly dvěma tématům.

Prvním z nich bylo: **Jak s dětmi** – tedy, jak v této nelehké době vychovávat děti.

Uvědomujeme si, že výchova dětí začíná být velmi těžkou disciplínou, která vyžaduje nejenom mnoho trpělivosti a odolnosti, ale je potřebná i moudrost a ostražitost, empatie a ohromné množství lásky.

Prvnímu tématu se věnovala Bc. Ida Pencová, DiS., lektorka dětí a mládeže v oblasti etické výchovy a primární prevence.

Ida Pencová prostě umí mluvit k lidem. Jak by ne, má totiž léta praxe,

například jako lektorka etických dělen v organizaci Hope4kids. A nadto jsme ještě měly šanci vidět, že její promluva není jen zajímavá a poučná, ale také zábavná. Sama o sobě říká, že má ráda, když je život zábavný, a hledá něco vtipného na každé situaci. Také má ráda děti, černé ovce rodin a outsidersy všeho druhu. Jejím životním mottem je „Ber celej balík“. Co se pod tímto jadrným heslem skrývá, jsme trochu poodkryly i během jejich vstupů. Fundovaně a ze života nám vyprávěla o různých životních peripetiích dětí a dospívajících.

Druhé téma bylo: **Jak komunikovat s našimi rodiči**, když, jak se píše v Bibli, „jejich léta kvapem plynou a ve chvíli odcházejí“.

Adrea Radomská: Vystudovala střední zdravotnickou školu, charitativní a sociální práci na Vyšší odborné škole Caritas v Olomouci a bakalářské

studium sociální práce na UP v Olomouci. Studovala jednooborovou psychologii na IPU v Praze a v roce 2010 dokončila studium poradenské psychologie na katedře teorie v Brně. Od roku 1999 se aktivně pohybuje na poli hospicové péče, stála u zrodu několika mobilních hospiců, doprovází umírající, podporuje doprovázející a dodává odvalu pozůstalým.

Andrea nám putavě vyprávěla o smrti jako nedílné součásti života. Žel, dnes umírají maminky, tatínkové a někdy i děti. Jsou to těžké situace, a proto je odborná rada a péče namístě. Velmi často pracuje s těžce nemocnými, které provází až k samotnému závěru jejich života, a současně komunikuje s pozůstalými, kteří trpí ztrátou blízké osoby.

Mnohdy se stává, než jsou vyřešeny všechny právní kroky pozůstalých, že se potýkají s nepříjemnostmi života, které zacházejí až k nedostatku financí.

Na podporu tohoto přechodného období jsme uskutečnily charitativní sbírku v rámci večerního koncertu Ráchel Činčalové. Sbírkou je určena primárně na podporu Viktorky a její maminky, které ztratily otce a manžela. Díky štědrosti všech zúčastněných žen, jsme mohly Andy předat peněžní částku ve výši 25 164 Kč.

Celé dny nás provázela svými písněmi skupina Lenky Kogutové – dnes již

skupina mladých maminek, které si ke svým drobným potomkům přivezly s sebou i hlídací babičky.

Opět jsme si mohly užívat krásného počasí, výborné péče personálu hotelu Selský dvůr, vynikajícího jídla, nekončících hovorů a setkání s kamarádkami.

Na nedělních workshopech jsme se rozdělily do několika skupin. Vyzkoušely jsme si svoji rukodělnou tvořivou zručnost s Renátou Žilkovou, zacvičily jsme si s fyzioterapeutkou Alenou Hladíkovou a pohovořily jsme o etiketě u stolu s Ivetou Halešovou. Velká skupina žen zůstala v sále na semináři Andy Radomské o možnosti „Dříve vysloveného přání“, kdy je ona provedla možnostmi, jak se důstojně připravit na závěr své pozemské pouti.

Zároveň jsme se držely citátu filozofa Kanta: **„Proti trampotám života dal Bůh člověku tři věci – naději, spánek a smích.“** A to jsme dodržovaly.

V neděli odpoledne jsme se dlouho rozcházely, protože bylo ještě mnoho, co jsme si chtěly říci a s čím jsme se chtěly sdílet. Ale čas byl neúprosný.

Děkuji realizačnímu týmu za perfektní technické zajištění, vedení MSS za finanční podporu a našemu milému Bohu za jeho lásku, milost a požehnání.

Mise české lékařky v nemocnici Itibo

Martina Špinková, vedoucí PR ADRA ČR

Malým „ADRA ostrůvkem“ dostupné zdravotní péče pro chudé je provoz nemocnice ADRA v Itibu v jihozápadní Keni. Zkusme se přenést do rovníkové Afriky, do nadmořské výšky 2 200 metrů, na čajovníkové plantáže. Kromě krás přírody nás tu však čekají i bezasfaltové silnice, komáři přenášející malárii, rozšířený AIDS, tuberkulóza, tasemnice, červi a řada dalších infekcí.

Do nemocniční agendy patří kromě infekcí ještě běžné nemoci, úrazy, popáleniny a komplikované porody. Přesto se najdou lidé, pro které to všechno zní natolik přitažlivě, že jsou ochotni věnovat měsíc svého času, zaplatit si dopravu a další náklady a to vše darovat lidem, pro které je dostupnost odborné lékařské péče otázkou života a smrti.

Jedním z takových lidí je Aleš Bárta, zdravotník, neúnavná „duše“ a organizátor celého projektu Itibo. Již téměř 20 let se mu daří oslovovat mediky a lékaře, kteří přijíždějí, aby pomáhali lidem. Ti „na oplátku“ získávají neoceňitelné zkušenosti, silná přátelství a ve skromných a náročných podmínkách africké nemocnice rostou i lidsky.

Jak na svůj pobyt v Itibu vzpomíná praktická lékařka, MUDr. Lenka Dejdarová?

Je to nová zkušenost – pracovat bez anamnézy a bez možnosti domluvit se s lidmi, jejichž mimika je natolik odlišná, že ani emoce neumíme z jejich tváře spolehlivě přečíst. Tedy návrat k medicínským začátkům – pohled, pohmat, poklep, čich, zrak, sluch místo

sofistikovaných diagnostických postupů. Laboratoř umí výborně diagnostiku infekcí, včetně rychlotestů na HIV a malárii – testy jsou podobné našim těhotenským, z kapky krve se dozvíme diagnózu během 3 minut. Z běžných laboratorních výsledků tu však máme jen glykémii a moč chemicky, vše ostatní jen výjimečně.

Mačety používají místní lidé jako pracovní nástroj i zbraň – vidíme rány sečné, bodné, tržné, usekané prsty, přeseknuté kosti předloktí. A tak si po letech opakujeme techniku šití a rádi asistujeme manuálně zdatnějším

kolegům při větších výkonech. Operace dvou bratrů, kteří se s mačetami v ruce pohádali, trvaly celkem 8 hodin, vše pouze v lokální anestezii. Radujeme se z toho, že díky antibiotické cloně se rány dobře hojí a že z funkce ruky zůstalo zachováno co nejvíce.

Porody jsou pro nás nemilým překvapením. Máte-li představu, že domorodé ženy rodí intuitivně a hladce, nejlépe na romantickém místě v přírodě, zastavte se někdy na noční službu v Itibu. Uvidíte porody nepostupující, rodičky bývají HIV pozitivní, často jsou samy ještě dětmi, nespolupracují... Setkáváme se se všemi možnými porodními komplikacemi a obdivujeme zkušené místní

„porodní báby“, jak to zvládají. Tyto zdravotní sestry umějí i očkovat, zašívát a ošetřovat složité rány.

Novorozenci se neresuscitují – pokud nejsou na místě české lékařky. Inkubátory se nacházejí jen ve vzdálených nemocnicích, převoz je složitý, následná péče o rizikové novorozence nedostatečná a pro rodiny finančně nedostupná.

Zjišťují, že častými důvody bezvědomí u pacientů jsou zde malárie nebo hysterie. Pacientka je v hlubokém bezvědomí, rychlotest na malárii je negativní. Fyzikální vyšetření, tlak, pulz, vše v je pořádku. Při odtažení očního víčka se oko stáčí vzhůru – diagnóza je jasná a léčba rychlá a efektivní: čpavek, který před 100 lety fungoval i v našich zemích, sice nemáme, ale čpavá dezinfekce na gáze udělá stejnou službu. Přiložíme k nosním dírčákům, chvíle napětí a paní je vzhůru.

Léky pocházejí většinou z Indie za zlomek evropských cen. Skladujeme velké kanystry se sirupy pro děti a krabice s tisíci kusy tablet. Do sáčků pak lidem odpočítáváme potřebný počet tablet či odstříkáváme do lahviček příslušný počet mililitrů. Lékárna zde není a lidé doma léky nemají.

Velký zájem je o „daktari wameno“, tedy o naše stomatolog. Místní, nepravidelně dojíždějící dentistka zuby trhá, takže možnost nechat si chrup ošetřit od bělochů je velmi vítaná. Dva kolegové jsou na roztrhání, více než 300 dětí prošlo díky nim zubní prohlídkou, a co bylo třeba, bylo opraveno.

Se setměním se brána nemocnice zamyká – když je tma, není bezpečno, nesmíme vycházet mimo areál nemocnice, který hlídá strážce ozbrojený mačetou. Začíná pohotovost. Pacienti jsou přinášeni nebo přivázeni na motorcích bez ohledu na stav vědomí či vitálních funkcí. Úrazy, porody, potlučené oběti domácího násilí, bolesti břicha,

dušnosti. Otravy domácím alkoholem čangou – co všechno obsahuje, nevíme, ale pacienti i po malém množství upadají do hlubokého bezvědomí a pak i přes komplexní léčbu řada z nich umírá. Ti, co přežijí, mají trvale a těžce poškozený mozek.

Noční „romantika“ je často umocněna tím, že nejde proud – zkuste za svitu čelovky napichovat nitrožilní kanylu člověku s tmavou kůží, zvlášť když kolem stojí sročený dav příbuzných, kteří ho do nemocnice dopravili, a všichni s mačetami v ruce. Ve službě je v noci jen jedna keňská sestra, takže na nás je i všechna sesterská a ošetrovatelská práce.

Bylo to náročné, ale my, co jsme se z africké mise vrátili, jsme většinou „virem Itibo“ nevyлéčitelně nakaženi. Vyprávíme o „naší“ nemocnici, promítáme fotky, snažíme se sehnat další fanoušky a sponzory projektu a přemýšlíme, jak to zařídit, abychom mohli do Itiba odjet znovu.

Děkujeme paní doktorce Dejarové, že byla ochotná zavřít na měsíc svoji ambulanci, vyjednat si „volno“ v rodině a zaplatit si nemalé náklady, aby pomáhala lidem v Itibu.

Jsme vděční i dalším desítkám mediců a lékařů, bez nichž bychom nemohli poskytnout ošetření **12 000 místním pacientům ročně**, anebo jen velmi omezeně.

Děkujeme rovněž všem ochotným dárcům, díky kterým jsme v Itibu od roku 2005 postupně vybudovali laboratoř, operační sál, porodnici, jednotku intenzivní péče, zubní kliniku, ubytovací domek pro český personál, pořídili jsme rentgenový přístroj a sanitku do terénu.

Pomáhat je totiž „infekční“, našťastí zdravě.

Více informací najdete na www.itibo.cz.

Vzpomínka na sestru Gerdu Šatrovou

Helga a Josef Svobodovi, sbor Tachov

Dne 10. dubna 2024 nás po dlouhé a těžké nemoci dočasně opustila naše sestra v Kristu Gerda Šatrová.

Gerda Šatrová rozená Mayová se narodila v roce 1937 v Horním Podluží, byla německé národnosti. V roce 1939 jí zemřel tatínek Johannes May, proto se maminka Elfrieda s dětmi přestěhovala do Tachova ke svým rodičům. Úlohu tatínka do značné míry převzal dědeček, kazatel Franz Böhm, který v roce 1937 v Tachově založil sbor Církve adventistů s. d.

V roce 1943 začala Gerda školní docházku v německé škole. Když byla ve třetí třídě, přešla na českou školu. Po válce měla být rodina odsunuta, ale pro nemoc prarodičů a díky tomu, že dcera Elfrieda mluvila perfektně česky, nakonec z odsunu sešlo. Gerda chtěla být učitelkou, ale pro její „kádrový profil“ to nebylo možné. V roce 1961 se vdala a se svým manželem vychovala tři syny. Po celou dobu se starala o nemocného bratra Petra Maye. V roce 1997 ovdověla.

Sestra Gerda vedla bohatý a užitečný život. Až do důchodu pracovala jako

účetní, byla registrovaným tlumočnickem, členem Klubu českých turistů – značkař. V roce 2010 si splnila svůj velký sen a navštívila Izrael.

Dlouhé roky byla starší sboru v Tachově. Díky její veliké obětavosti a hluboké víře vedla místní sbor i v době komunistické totality až do roku 2013, kdy vážně onemocněla. Statečnost postupovala celým jejím životem.

Bůh nám prokázal zvláštní milosrdenství, že jsme mohli sestru Gerdu před lety poznat. Byla pro nás velikým vzorem hluboce věřící sestry, která i přes velké těžkosti a trápení žila život opravdové víry v Ježíše Krista.

Její příbuzný, Sebastian Naumann z Lipska, který v současnosti vede Misijní školu Eden v Lipníku u Benátek nad Jizerou, napsal: „Již jako malého chlapce mě Gerda velmi povzbuzovala, abych studoval český jazyk. Dokonce mi darovala českou Bibli a materiály pro výuku češtiny pro Němce. Tak se tak trochu podílela na vzniku Misijní školy Eden.“

S Gerdou jsme se museli rozloučit, ale není to definitivní. Spíše bychom to nazvali odloučení – jako když se někdo vydá na dlouhou cestu. Je v tom sice smutek a stesk, ale víme, že se s ní po vzkříšení zase setkáme. A bude to brzy.

Věříme, že Gerdino jméno zapsal Bůh do knihy života (Zj 20,12).

Jaká je smysluplná církev?

Radek Do, sbor Krnov

Jednou jsem dostal takový zajímavý dárek. Bylo to kulaté a v určité části se plast té věci měnil plynule ve zlatý kov končící malou zlatou kuličkou. Nevěděl jsem absolutně, k čemu to je a jaký účel ta věc má. Ale protože mě jeho krása okouzila, nechal jsem si ho na stole. Získalo to pro mě smysl s tím, že to dám později jako dárek zase někomu dalšímu, ať má také radost.

Podobně, když se ptám, zda je naše církev smysluplná, tak se jistě nenajde nikdo, kdo by řekl – NE, NENÍ! Nebo ještě lépe – když se zeptám: „Je naše společenství zbytečné?“, tak i kdyby bylo, do posledního člověka to nikdy nepřiznáme... Ale jak můžeme sami sobě nastavit zrcadlo? Jak to můžeme poznat? Podle čeho a jak se měří smysluplnost? K čemu je církev?

Někdo by mohl říci: „**Církev má smysl, když je mi tam dobře.**“ Dobré pocity lidí ale nikdy nebyly měřítkem, které by ocenil Bůh. Víme, že celé odpadnutí církve začalo tím, že se ustupovalo „dobrým pocitům“ lidí, kteří se nechtěli vzdát pohanských zvyků. A proces pokání a sebereflexe zcela jistě není procházkou růžovým sadem. Někdo jiný má zase naopak pocit, že čím více si odříkáme, čím více trpíme

nebo čím více je věcí, které „neděláme“ či „nesmíme“, tím svatější jsme. Uplácíme si Boha svou bolestí a očekáváme za to nebe... Obávám se, že mentalita první církve i atmosféra, kterou kolem sebe Ježíš šířil, byla úplně jiná.

A co takhle: „**Podle počtu obrácených lidí**“? To je přece smysl existence církve! V Bibli je to přece napsáno jasně: „Jděte do celého světa...“. Pokud by však počet lidí byl měřítkem smysluplnosti mise, Ježíš by byl velmi neúspěšný, když ho vlastně všichni zradili. Nezapomínejme také na to, co je předpověděno o době konce, kam míříme: „Ale nalezne Syn člověka víru na zemi, až přijde?“ (L 18,8). Nebo Zj 13,7,8: „A bylo jí dáno, aby vedla válku se svatými a přemáhala je...“ či na jiném místě: „Bude mluvit slova proti Nejvyššímu a bude sužovat svaté Nejvyššího a bude se domnívat, že může změnit časy a zákony. A svatí budou vydáni do jeho rukou...“. Tohle nevypadá na čas velkých evangelizačních akcí a přeplněných sborů. A přesto – myslíte si, že v té době je církev beze smyslu?

Každý si vlastně může najít smysl v čemkoli. Ale pokud to tak je, tak se celý smysl slova „smysluplná“ vytrácí. I když jsem si našel důvod, proč si nechat ten dárek, ve skutečnosti, pokud jsem nepochopil jeho opravdový účel, jsem dělal nesmyslnou věc (nakonec jsem zjistil, že to byl elektrický uvolňovač svalů). Musí být církev smysluplná pro mě nebo pro lidi venku, aby vůbec měla SMYSL? Co když se na to díváme úplně špatně? Co říká Bible o důvodu existence církve?

„Bůh chce, aby nebeským vládám a mocnostem bylo nyní skrze církev dáno poznat jeho mnohotvarou moudrost, podle odvěkého určení, které naplnil v Kristu Ježíši, našem Pánu“ (Ef 3,10).

Smyslem existence Církve adventistů sedmého dne je ukázat nebeským vládám Boží mnohostrannou moudrost. To ji dělá smysluplnou. Ano, můžeme dělat dobré věci, ale pokud to není to, pro co jsme určeni v daný čas a na daném místě – míváme se cílem.

Můžete ale namítnout, že to zní velmi abstraktně a teoreticky – „ukázat Boží mnohostrannou moudrost“. Určitě si říkáte: „Co to jako vlastně je?“ Zkusíme to vzít více prakticky. Jak můžeme ukázat Boží moudrost? Tím, že děláme věci podle Božího plánu. Ale jak můžeme znát jeho plán? Leda tak, že

známe jeho vůli! Ale jak můžeme znát jeho vůli jako církev, když mnohá rozhodnutí vycházejí hlasováním 50:50 nebo 55:45?

V této základní věci selháváme. Jako celek jsme na tom v tomto ohledu velmi špatně a potřebujeme pokání, touhu, vedení a poznání. Církev bude mít význam jen tehdy, když budeme vnímat Boha. A nejsou to placebo, psychologický trik či vlastní myšlenky.

Nechci tím říct, že každý musí být prorokem, to ne, ale měli bychom se naučit Boha vnímat a vycítit. Naučit se rozpoznat Boží vedení a chodit po jeho cestách. To je to, oč tu běží. Skoro mám pocit, že tato základní disciplína zcela vymizela. Na setkáních mládeže často bojujeme o to, zda Bůh vůbec existuje, natož abychom se snažili jej vnímat. A i když vím, že tuto schopnost skoro nikdo nemá a ten, který tvrdí, že ji má,

Smyslem existence Církve adventistů sedmého dne je ukázat nebeským vládám Boží mnohostrannou moudrost.

bývá často spíše odstrašující příklad, i tak stále věřím, že je to dar, který můžeme získat tak, že se jej budeme učit vnímat. Vyzývám vás všechny k tomu, abychom zjišťovali, jak se naučit vnímat Boží vedení. „Hospodine, dej mi poznat svoje cesty, vyuč mě

Vyzývám vás
všechny k tomu,
abychom zjišťovali,
jak se naučit
vnímat Boží
vedení.

svým stezkám“
(Ž 25,4). Jedině
tak bude naše
církev smys-
sluplná. Nezna-
mená to znát
všechny verše
zpaměti nebo
vyhrát teologic-
ké mistrovství
světa, ale vnímat

Boha a jeho cestu v životních maličkostech a být si tím jistí. Netipovat, netápat, ale znát.

Dost často nás přepadá malomyslnost a pocit marnosti a zbytečnosti. A přesně to je ten moment, který se zatajeným dechem sledují vesmírné bytosti. To je ta chvíle, kdy ukazujeme,

zda jsme nositeli Božího principu – zda jsme skutečně smysluplnou církví. Ve chvílích, kdy jsme v očích všech blázní a děláme zbytečné věci, celý vesmír začíná chápat, že Boha neopustíme, i kdybychom byli bez úspěchu a beze smyslu! Kdybychom byli neúspěšní v práci, ve škole, neúspěšní v rodině, neúspěšní v církevním životě a také v tom osobním.

Neopustíme jej, i kdyby žádné nebe nebylo a my bychom měli navždy zemřít. Ano, ani tehdy bychom Boha neopustili! Protože láska neočekává odměnu. Uzdravujeme nemocné, kteří jistě zase onemocní. Staráme se o přírodu, i když jednou všechno zanikne. Modlíme se za své přátele i rodinu, i když se nám posmívají. Po každém našem pádu znovu vstáváme, i když se zdá, že to nemá vůbec smysl. Ale to všechno děláme jen proto, že víme, že to náš Pán tak chce; protože jsme se naučili vnímat jeho tichý hlas.

Tak vypadá smysluplná církev.

Úspěšný den?

Petra Klímová, kazatelka Českého sdružení na rodičovské dovolené

Vysát, vytrít, vyndat nádobí z myčky, vyprat, trochu polidit, a hlavně postarat se o dítě. Hotovo! Která z matek nikdy neměla v hlavě takovýto seznam? Já mám takový seznam v hlavě skoro každý den už půl roku.

Už půl roku jsem totiž maminka malého chlapečka. Moje dny se poslední dobou proto logicky točí okolo něj. Ale nejsem na to sama, naštěstí! Malý byl zpočátku hodně uplakaný a byly dny, kdy se od něj nedalo téměř hnout. V takových chvílích zaskakoval manžel. Ono „zaskakoval“ je velmi slabé slovo. Pomáhal a stále pomáhá opravdu hodně.

Jenže nestačí mít jen postaráno o miminko. V nás ženách (možná i v mužích, ale v tom se tak úplně nevyznám) je totiž jakási kontrolka pořádku. Jdeme po chodbě a hned si řekneme: „Je potřeba vysát.“ Jdeme okolo koupelny – a vidíme tu kupu prádla, kterou nutně musíme vyprat. Jdeme okolo záchodu a hned by bylo

potřeba ho vyčistit atd. Nestačí se postarat jen o miminko, ale je prostě potřeba pečovat i o domácnost. Ačkoli u vás na návštěvě nikdo už tři měsíce nebyl, ale co kdyby náhodou někdo přišel a viděl, jaká jste nepořádnice.

A tak jsem si jednou v hlavě přesně jeden takový seznam povinností odškrtnula a byla jsem spokojená. Vše se mi povedlo, všechno je hotovo. A vítězoslavně jsem se v mysli pochválila, jaký to byl úspěšný den. Pak jsem si ale pro sebe ten den ještě jednou přehrála – a přestával mi připadat tak úspěšný. Proč? Protože mi došlo, že povinnosti (které jsem si mimochodem připravila sama) jsem si sice odškrtnula, ale udělala jsem si ten den také čas a manžel? Přiznejme si, že moc ne. Ba co víc, ještě jsem na něj někdy byla i protivná, i když mi tak pomáhá.

A tak mě napadla otázka: Byl to opravdu úspěšný den? Měla by se úspěšnost dne měřit splněními povinností, nebo tím, co jsme ten den udělali pro naše vztahy? A neměla by se úspěšnost dne měřit i tím, zda jsme ten den nějak pěstovali náš vztah k Bohu? Víím, že všichni tu odpověď známe, proto ji nevyslovím nahlas. Místo toho připojím malou výzvu – zeptejme se ne večer, ale už ráno: Co mohu dnes udělat pro úspěšný den?

Konference žen

Milada Macháňová, redaktorka nakladatelství Advent-Orion

Od 4. do 8. února 2024 proběhlo v kampusu Italské adventistické univerzity ve Florencii setkání žen pracujících v církvi. Osm žen z naší unie mělo možnost setkat se s desítkami dalších žen – kazatelek, kaplanek, vedoucích různých oddělení nebo institucí církve z jiných zemí Interevropské divize. Celou konferencí se prolínalo moto „Služba, která buduje“.

Jako účastnice jsme naslouchaly duchovním zamyšlením, ale také jsme zpívaly písně známé ve většině zemí. Se zájmem jsme vyslechly povzbuzující přednášky tří žen pracujících v různých funkcích v církvi adventistů. Během setkání jsme nejen poslouchaly, ale také jsme se spolu modlily a mluvily jsme o svých zkušenostech i problémech, které při své službě prožíváme.

V přednáškách mne oslovilo připomenutí, že ani usilovná a upřímná práce pro Boží dílo od rána do večera nám nezaručí živý osobní vztah ke Kristu. Bylo zajímavé zastavit se a zamyslet se nad tím, jak máme seřazeny své priority.

Užitečné bylo i neformální setkání naší unijní skupinky s předsedou divize, bratrem Mariem Britem, kterého jsme se ptaly na postoj církve k vysvěcování žen v blízké budoucnosti. Byla jsem vděčná za jeho upřímné odpovědi.

Program konference byl dobře připravený a věřím, že podněty, které jsme získaly, využijeme ve svém životě i ve své práci. Organizátoři se nám při pobytu velmi snažili vytvořit příjemné prostředí. Na co však vzpomínám ještě dnes s úsměvem a radostí, byla naše dvojjazyčná skupinka osmi žen různého věku – od mladých žen až po babičky, různých povah i pracovního zařazení.

Spojovalo nás toho ale víc – láska k Bohu, ochota pro něho co nejvíce

pracovat a také chuť něco hezkého prožít. Vzpomínám si rovněž na naše upřímné sdílení a také dohodu, že to, co se řekne ve Florencii, ve Florencii i zůstane.

Vzpomínám si i na spoustu smíchu, na procházky po krásném italském městě, na vzájemnou laskavost a ohleduplnost, zkušenost při změně ubytování...

Mám dojem, že jsme společně zažily takovou malou „předchuť nebe“. A jsem za to vděčná.

Na ochutnávke vody v sýrskej Lattakii

Stanislav Bielik, riaditeľ ADRA Slovensko

Zemetrasenie v Sýrii zničilo domy a narušilo vodovodné siete. ADRA Slovensko priamo v Lattakii realizuje projekt humanitárnej pomoci, ktorého donorom je SlovakAID. Naši partneri z ADRA Sýria urobili nový vodovod v štvrti Datoor a obci Al Russassy, ktoré som mohol v týchto dňoch aj osobne navštíviť.

Kilometre potrubia sú už pod zemou a voda prúdi do domácností. Mal som príležitosť osobne sa stretnúť s rodinami v ich domoch, aj som vodu ochutnal, a potvrdzujem, že je pitná. Bežne v týchto krajinách z vodovodu nepijem, ale tento vodovod je slovenský, kde kvalitu vody garantujeme my sami!

Rozhovory s beneficiarimi boli milé. Usmievali sa, boli šťastní, ja som sa usmieval tiež, ale okrem „Slovakia a ADRA“ som nič nerozumel, lebo hovorili len po arabsky. Tak ešte čakám na preklad videa, čo som natočil. Miestni

už nemusia vodu nosiť zo susedných ulíc vo vedrách a sú naozaj vďační. Viac ako 31 000 ľudí má opäť pitnú vodu, preto som si povedal, že všetky tie peripetie, vyjednávania a nekončné papierovačky stáli za to.

Viac ako rok od zemetrasenia, ktoré si len v tomto meste vyžiadalo viac ako 1 000 obetí, sú tu stále domy v ruinách, mnohé museli demolovať a tisíce ľudí stále žijú v núdzovom ubytovaní.

Navštívili sme aj niekoľko vysokých vodojemov, na ktorých bola poškodená statika, a preto boli odstavené. S tímom ADRA Sýria, ktorý tu odvádza výbornú prácu, sme robili obhliadky, zisťovali stav a potreby, aby sme dali dokopy podklady pre nový projekt pomoci. Na jeden z vodojemov som aj vyliezol

(ešteže vďaka horolezeckej minulosti nemám fóbiu z výšok) – úžasná vyhlídková veža s nádržou na 200 m³ vody. Výhľad bol výnimočný. Spolu s ADRA Sýria ideme teda realizovať rekonštrukcie vodojemov, aby dali vodu aj ďalším ľuďom. Je to zložité, ale dáva nám to zmysel.

Odkaz Jana Husa pro dnešní dobu

Tomáš Dymáček, kazatel Moravskoslezského sdružení CASD

Památník mistra Jana Husa na Staroměstském náměstí v Praze

Příběh Jana Husa už jsme mnozí slyšeli nebo četli mnohokrát, přesto je vždy v tomto období nová příležitost jeho nezapomenutelný příběh znovu oživit a třeba z něj i vyvednout principy pro nás.

Jan Hus je součástí velkého hnutí, kterému se později začalo říkat reformace a které vlastně zasáhlo celý svět. Nebyla to snadná doba, ve které Jan Hus žil. Evropa se v té době stále

ještě vzpamatovávala z morových ran, které v polovině 14. století vyhladily 30 % evropského obyvatelstva. Dalším důležitým fenoménem pozdního středověku byla rostoucí urbanizace, takže se mnoho lidí stěhovalo do měst. Intelektuální život už také dávno nebyl určován kláštery coby centry vzdělanosti, ale přesouval se do lůna univerzit.¹

Celá Evropa byla navíc zasažena hlubokou krizí agrární, finanční, demografickou i spirituální, což přinášelo různé politické turbulence, kdy např. anglický a německý král byli sesazeni, francouzský byl zbaven trůnu, český král Václav IV. byl opakovaně vězněn šlechtou, švédský král byl vyhnán ze země² – a to jmenuji pouze některé. A do toho všeho

¹ CHADIMA, Martin. Mistr Jan Hus: člověk, teolog, mučedník, s. 14.

² SEGEL, Peter. Schisma, krize, hereze a černá smrt, s. 35. in CHADIMA, Martin. Mistr Jan Hus: člověk, teolog, mučedník, s. 16.

se za hlavní mocenskou sílu považovala středověká církev, která byla vnitřně rozložená, kdy papežské schisma – tedy neschopnost dohodnout se, který papež je ten pravý – přímo zveřejnilo krizi, kterou církev už dlouho trpěla.

A tehdy se na scéně objevil Jan Hus. Myšlenka reformace nebyla jeho nápadem. Tehdy po určité reformě volalo mnoho lidí, kteří vůbec nebyli spokojeni s tím, jak věci vypadají, ale když o reformě začal mluvit Jan Hus, dokázal kolem sebe spojit lidi – měšťanstvo, venkovany, ale i část šlechty a duchovenstva, až se postupem doby stal Jan Hus vlastně mluvčím celého hnutí.

Měl obrovskou touhu zvěstovat lidem čisté Boží slovo, ale zároveň to chtěl dělat tak, aby tomu lidé rozuměli a mohli se s tím ztotožnit. A tak, když kázal, používal k tomu lidový jazyk jednoduchých lidí. Když kázal Jan Hus, lidi to přirozeně přitahovalo. Mluvil lehce a srozumitelně, používal výrazy, které si mohli posluchači dobře zapamatovat, a dovedl také mistrně střídat jednotvárnost s veselostí a humorem. A to všechno dělal proto, že miloval Bibli a miloval český národ, kterému chtěl znovu pomoci najít jeho krásný český jazyk, jenž v tehdejší době naneštěstí oplýval i velkým množstvím různých cizích slov, zvláště německých.

Takto začal kázat i v Betlémské kapli, která byla k tomu vlastně velmi příhodným místem. Jistě stojí za zmínku, že právě Betlémská kaple stála na místě bývalého útulku pro padlé ženy, který tam kdysi založil Jan Milíč – Husův předchůdce –, a tak Hus mohl svým způsobem pokračovat v podobném nasměrování, kdy zvěstoval Boží slovo obyčejným lidem. Navíc Betlémská kaple byla založena se záměrem, aby

tam byli lidé syceni Božím slovem právě v českém jazyce. Takže zde byl kněz placen ne za konání bohoslužeb, nýbrž za to, že zde kázal česky.³ A to tehdy vůbec nebylo zvykem, protože hlavním liturgickým jazykem byla latina. A protože byla tato kaple určena k „sycení chlebem svatého kázání v českém jazyce, vžil se časem název Betlém („dům chleba“).“⁴

Mistr Jan Hus si Bible nesmírně vážil a považoval ji za svůj jediný zdroj pravdy. O pravdě kázal, psal, k jejímu hledání vybízel, v jejím jménu učil,

Měl obrovskou touhu zvěstovat lidem čisté Boží slovo tak, aby tomu lidé rozuměli a mohli se s ním ztotožnit.

Domnělá Husova podoba, obraz neznámého mistra z 16. století

³ POLC, Jaroslav V. Jan Hus v představách šesti staletí a ve skutečnosti, s. 53.

⁴ ŠMAHEL, František. Jan Hus, s. 50–51. Srov. POLÍVKA, Miloslav. Šlechta v Husově okolí a Husův král, s. 76.

Mistr Jan Hus si Bible nesmírně vážil a považoval ji za svůj jediný zdroj pravdy.

Interiér
Betlémské
kaple s ka-
zatelnou,
kde kázal
Jan Hus

pravdu každému přál, pro pravdu zemřel a v její vítězství věřil.⁵ Sám prohlásil: „Až do smrti chci hájit pravdu, kterou nám Bůh dal poznat, a zvláště pravdu božského Písma.“⁶ Tehdy pro Husa pravda daleko přesahovala pouze

intelektuální chápání věci. Jan Hus totiž v pravdě viděl základ pro mravní poučení, inspiraci pro osobní čistotu a mravnost, ale především za-

ujetí pro vztah k Ježíši Kristu, který se mu stal klíčovým principem k pochopení všeho ostatního.

Tehdy byl Jan Hus také konfrontován s neuspokojivou mravní situací, s všudy přítomným rozparem mezi mravními požadavky a životní praxí církevních mužů, světských i řeholních.⁷ Morální propad byl koncem 14. století tak velký,

že farníci museli zasahovat, pokud chování kléru přerůstalo všechny meze. Bylo však těžké potrestat faráře, který znásilnil sousedovu ženu, zabil poddaného, kradl nebo si držel nevěstky. Vysoké církevní hodnostáře pak nebylo možno soudit vůbec.⁸ Hus sám nám ve své kritice uvádí řadu podobných příkladů z domácího prostředí, např. vyšehradského kanovníka Ludvíka Kožatu, který prodal stavební materiál ze své fary, aby si mohl při svém příbytku zřídit nevěstinec, v hospodách se opíjel do němoty, hrál v kostky a jednou dokonce, obehrán o oděv, byl stíhán městskou stráží.⁹

Rovněž samotný kostnický koncil se stal nejen úchvatnou podívanou, událostí roku, mnohaměsíční show, skvělou možností pro obchodníky a kupce všeho druhu, ale zároveň i dalším místem neřesti. Podle kronikáře Vavřince z Březové v pořadí za králem Zikmundem dorazilo i „28 králův a knížat světských, na 78 hrabat, urozených šlechticů, vladyků a rytířů pak 676. Trubačů, hudců, pištců a kejklířů bylo na 516“, a dokonce zde bylo na 718 prostitutek.¹⁰ Uvádí se, že sám Papež Jan XXIII., který byl významným garantem koncilu, se v počátku své „kariéry“ živil jako pirát a neštil se žádných zločinů. Jako papež zaváděl nové poplatky, prodával prebendy bez ohledu na věk držitelů, obchodoval s relikviemi, s falešnými bulami, dopouštěl se cizoložství a byl vyhlášeným sodomitou.¹¹

Proto Jan Hus tak tvrdě a nesmlouvavě kázal proti veškeré nemravnosti,

⁵ MOLNÁR, Amedeo. Na rozhraní věků: cesty reformace. Ilustroval Jan MALÝ. Praha: Vyšehrad, 1985, s. 11.

⁶ MOLNÁR, Amedeo. Na rozhraní věků: cesty reformace, s. 16.

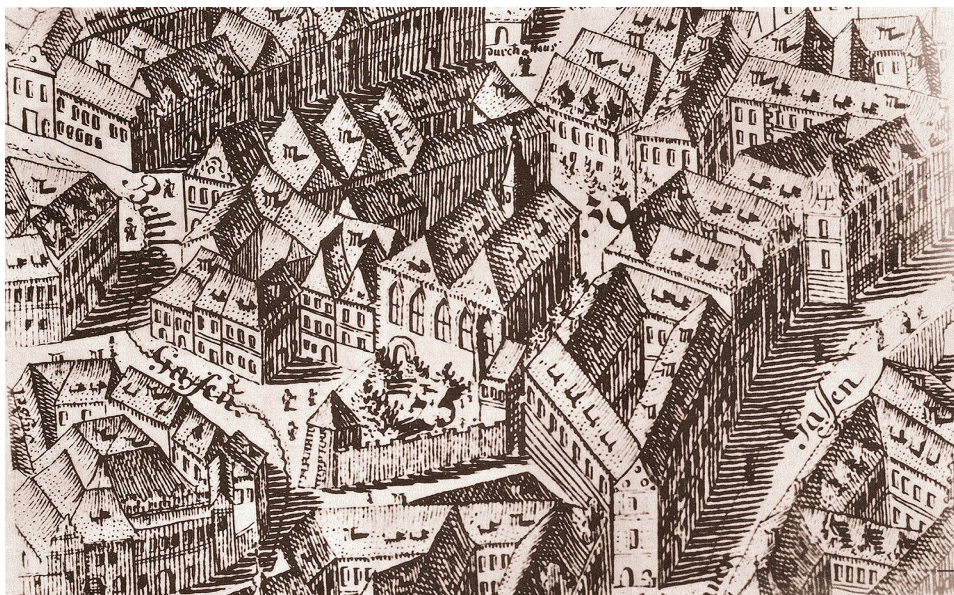
⁷ CHADIMA, Martin. Mistr Jan Hus: člověk, teolog, mučedník, s. 58.

⁸ HNÍZDIL, Pavel a HNÍZDIL, Jan: Mistr Jan Hus a počátky reformace, s. 6.

⁹ HNÍZDIL, Pavel a HNÍZDIL, Jan: Mistr Jan Hus a počátky reformace, s. 7.

¹⁰ MACHOVEC, Milan. Jan Hus, s. 116–117 in CHADIMA, Martin. Mistr Jan Hus: člověk, teolog, mučedník, s. 193.

¹¹ SCHAFF, David S. John Huss – his life, teachings and death, s. 191–192 in CHADIMA, Martin. Mistr Jan Hus: člověk, teolog, mučedník, s. 193.

Pohled na Betlémskou kapli s okolím, výřez z rytiny JD Huibera z let 1765–69

kterou viděl především v církvi, jež měla být nositelkou pravdy a milosti, zatímco byla spíše nositelkou neřestí a uplácení. Když pak byl nařčen, že tím poškozuje i nevinné kněze, sám pokorně odpověděl: „*Jakéhokoliv člověka, o němž nevím z Písma nebo ze zjevení, že je zavržen, považuji za nesrovnatelně lepšího, než jsem sám.*“¹²

Když v červnu roku 1412 vypukla v Praze tzv. odpustková aféra, ještě více ukázala na Husův odtažitý vztah k penězům a k tehdy běžnému zpeněžení duchovenských a svátostných služeb. Pro lepší pochopení souvislostí s odpustky je potřeba se podívat na otázku stávajícího trojpapežství a přesunout se do Itálie, kde se odehrály důležité události. Právoplatný římský papež Řehoř XII., kterého chránil neapolský král, byl v Římě. Jan XXIII., nový a už vlastně třetí papež, se do Říma nemohl dostat, a proto, aby Řehoře XII. z Říma vypudil, rozhodl se, že proti

jeho ochránci, neapolskému králi, uspořádá křížovou výpravu. A aby získal na tuto výpravu peníze, dal vypsát odpustky – tedy tomu, kdo finančně přispěje na výpravu, udělí odpustky.¹³

Jan Hus proti této praxi otevřeně vystoupil, protože to považoval za zcela nepřijatelné, aby církev takto přinášela lidem odpuštění, a přitom vybírala peníze na válku. „Tělesný meč“, zbrojení, válka – to vše podle Husa církvi nenáleží, neboť to bytostně odporuje Božímu evangelium.¹⁴

Dalo by se ovšem říct, že navzdory tomu, že Hus byl vůči církvi velmi kritický, ve skutečnosti narážel na

Nic se nemohlo postavit pravdě, kterou chtěl Bůh osvítit naši českou zem v době její nejhlubší středověké krize.

¹² POLC, Jaroslav V. Jan Hus v představách šesti staletí a ve skutečnosti, s. 86.

¹³ POLC, Jaroslav V. Jan Hus v představách šesti staletí a ve skutečnosti, s. 65.

¹⁴ CHADIMA, Martin. Mistr Jan Hus: člověk, teolog, mučedník, s. 127.

Památník v Kostnici na místě, kde byl Jan Hus upálen

problémy, které trápily i samotnou církev, jež si s nimi moc nevěděla rady a musela dát Husovi kolikrát za pravdu. Ovšem Jan Hus šel ve svých myšlenkách ještě dál a tehdy skutečně narazil. A to ve chvíli, kdy se začal ptát, zdali je závazné rozhodnutí kněze, vládce či soudce, který zároveň sám porušuje platné zákony nebo žije ve

smrtném hříchu. Jeho závěr byl, že takový rozsudek či příkaz postrádá před Bohem platnost.

Tím ale Hus najednou vnášel

do právní sféry morální aspekt odkazující k Božímu zákonu, který měl být nejvyšší normou života každého křesťana. Ovšem spojení právního a morálního světa bylo pro tehdejší církev naprosto neslučitelnou kombinací. Církev totiž sama sebe vnímala jako absolutní autoritu, na které je postavena sociální stabilita společnosti a celý církevně právní systém. A pokud by se někdo odvážil tuto hierarchickou

autoritu zpochybnit tím, že by dal do souvislosti mravní život církve s jejími právními kompetencemi, ohrozil by tak celkový středověký vládnoucí systém.

Tehdy se Hus touto myšlenkou nutně ocitl v konfrontaci se stanoviskem celé církve a nakonec i se stanoviskem kostnického koncilu. A tak se zdá, že hlavní příčinou Husova odsouzení vlastně nebyly ani tak věroučné neshody či touha morálně církev pozvednout, ale celková politická výbušnost jeho alternativního reformního konceptu.¹⁵

A to vše mě vede k určitým závěrům a poučením.

Za prvé je to vděčnost za obyčejného člověka Jana z Husince, který byl ochotný milovat Ježíše a jeho Slovo až tak, že se nic nemohlo postavit pravdě, kterou chtěl Bůh osvitit naši českou zem v době její nejhlubší středověké krize.

Za druhé se domnívám, že je stále vhodný čas pro reformu církve. Problém je, že málokterá církev v dějinách si připouštěla, že reformu potřebuje, stejně jako si to málokdy připouštíme my dnes.

Za třetí – stejně jako je stále vhodný čas pro reformu, je stále vhodný čas pro to, znovu hledat pravdu a činit ji srozumitelnou svému okolí. Tento princip si dobře uvědomovali i naši adventističtí průkopníci, když pravdu nazvali pravdou přítomnou, aby tím vyzdvihli ten neustálý proces hledání a zpřítomňování biblického poselství.

Na závěr snad můžeme ještě dodat, že i v dnešní době nejvíce potřebujeme lidi, kteří jsou pro ostatní vzorem mravnosti, duchovnosti a pokory. A jsou ochotni být tímto vzorem i ve chvílích osobních zápasů a utrpení, podobně jako mistr Jan Hus.

¹⁵ ČORNEJ, Petr. Jan Hus jako dějinná výzva, s. 30.

Odešel voják Ježíše Krista

Karel Švorc

Na začátku března zemřel v Chicagu bratr Jan Šťastný ve věku nedožitých osmdesáti let. S bratrem a jeho milou manželkou jsme se seznámili při návštěvách příbuzných v tomto americkém velkoměstě. Byl duší tamního malinkého sboru, založeného věřícími z poúnorové emigrace z roku 1948.

Bratr byl původně vojákem z povolání, ale z armády odešel v roce 1971 po invazi vojsk Varšavské smlouvy. Už v té době hledal Boha a v roce 1969 navštívil shromáždění církve adventistů, kdy byl v Praze na návštěvě tehdejší předseda Generální konference bratr Pierson. Později byl i s manželkou vyučován bratrem Voráčem a v roce 1977 byli pokřtěni bratrem Rudolfem Dudou.

Manželé Šťastní navštěvovali sbor Brandýs-Stará Boleslav a záhy se dostali do hledáčku Státní bezpečnosti, která dokonce do jejich bytu umístila odposlouchávací zařízení. Dostávali i výhrůžky, že jejich dcery nebudou moci studovat na střední škole. Za této situace se rozhodli k emigraci, která se jim na začátku 80. let přes Jugoslávii a Rakousko podařila.

Nový domov našli v Chicagu a stali se členy jediného „československého“ sboru mimo území Československa. Své děti vedli k Bohu a aktivně sloužili

potřebným. Jejich pohostinnost okusilo mnoho návštěv z rodné země, starou vlast sami po sametové revoluci několikrát navštívili.

Jejich dcery získaly vysokoškolské pedagogické vzdělání, ale život víry spojily s americkými sbory. Bratr Jan se do posledních chvil zajímal o světové děti, četl Písmo a rád diskutoval o aktuálních tématech. Byl rázný ve svém projevu, z původního vojáka Československé lidové armády se stal voják Ježíše Krista. Jeho manželka mu byla po celou dobu věrnou a pokornou družkou.

Odchodem bratra Šťastného zřejmě zanikne i skomírající československý sboreček v chicagské čtvrti Berwyn, kde se nacházel kousek domova, kde zněla v sobotu čeština po dobu mnoha desetiletí. Dnes se v hlavním sále scházejí adventisté původem z Mexika.

Německo (pokračování)

Pavel Novotný

Heidel-
berg

Roku 1924 založili adventisté v Darmstadtu teologický seminář Marienhöhe. Dnes je komplex rozšířený o gymnázium, reálku a základní školu. V dobách rozděleného Německa sloužila škola jako teologický seminář pro studenty z NSR.

Po sjednocení význam tohoto semináře klesl ve prospěch školy ve Friedensau a v rakouském

Bogenhofenu, zato je tu možné studovat celou řadu sekulárních oborů, řemesla, zdravotnictví nebo pedagogiku. V roce 2023 studovalo v Marienhöhe celkem 780 studentů a stala se z něj největší škola v Darmstadtu. Jenom 12 % z nich pocházelo z adventistických rodin, což je skvělá vizitka kvality školy, obzvlášť v zemi s tak vyspělým školstvím, jakou je Německo.

Většina německých adventistů se dala strhnout vlnou národního sebevědomí, které doprovázelo nástup nacistů k moci.

Adolf Hitler se adventistům líbil už proto, že nepil alkohol, kávu, ba ani černý čaj a byl vegetarián. Někteří v něm viděli spasitele Německa.¹ Ve volbách, kterými nacisté získali moc,

¹ King, Christine E.; The Nazi State and the New Religions: Five Case Studies in Non-Conformity; Edwin Mellen Press, New York, USA, 1982; s. 92.

podpořilo NSDAP 99,9 % voličů ve Friesau.

Když nacistický režim v listopadu 1933 zakázal malé křesťanské církve, adventisté nebyli výjimkou. Obrátili se ale na právníky a do dvou týdnů dosáhli zrušení zákazu. Od té doby usilovali přesvědčit režim, že chápou, co se od nich očekává. Na ministerstvo vnitra poslali dopis, ve kterém ujišťovali nacisty o svojí podpoře a o tom, že jejich „členové zaujímají německé postoje“. Co hůř, adventisté v memorandu výslovně upozornili, že by se měla vláda raději zaměřit na reformní adventistické hnutí, jehož postoje jsou „vzdálené německým“. Zdá se, že teprve kvůli tomuto dopisu nacistický režim reformní hnutí vůbec zaznamenal. Následně se pustil do vyšetřování reformistů² a v dubnu 1936 je zakázal.³

Vedoucí oddělení výchovy W. Eberhardt učil žáky „mít německou mysl a vůli“. „Německá vůle“ byl mystický nacistický pojem, podle kterého jsou Němci jiní a samozřejmě duševně nadřazení všem ostatním národům.⁴ Šéfredaktor několika adventistických periodik Kurt Sinz viděl v Hitlerově silné vládě Boží prozřetelnost. Adventistické tiskoviny se pokud možno vyhýbaly otevřenému rasismu, ale i v tomto směru musely přinášet „úlitby“ národně socialistické ideologii. Těžko si z cenzurovaných tiskovin tehdejší doby dělat obrázek o skutečných postojích německých adventistů. Z toho, co je známo, se nezdá, že by se názory členů církve lišily od postojů

široké veřejnosti víc než například u nás v době uprchlické krize na vrcholu války v Sýrii.

Otázku rasové čistoty – tenkrát se říkalo „rasové hygieny“ – adventisté začlenili do zdravotního poselství. Odvolávali se na Ellen G. Whiteovou, která nepodporovala rasově smíšená manželství.⁵ V rámci zdravotní osvěty adventističtí představitelé podporovali povinné

sterilizace mentálně postižených, schizofreniků, epileptiků, slepců, hluchých, němých, fyzicky postižených, alkoholiků a drogově závislých jako velký pokrok pro národ. Potřebným přestali pomáhat a jejich eliminaci vydávali za Boží úmysl. Domnívali se,

Jediný špatný výrok, jediný neuvážený čin mohl dotyčného přivést do koncentračního tábora.

Teologický seminář v Marienhöhe v roce 1957

² King, Christine E.; *The Nazi State and the New Religions: Five Case Studies in Non-Conformity*; Edwin Mellen Press, New York, USA, 1982; s. 96.

³ Editor: Fleschutz, Hans; *And Follow Their Faith!*; International Missionary Society, Denver, USA; s. 19.

⁴ Plantak, Zdravko, Dr.; *The Silent Church, Human Rights and Adventist Social Ethics*; St Martin's Press, New York, USA; 1998; s. 18.

⁵ Plantak, Zdravko, Dr.; *The Silent Church, Human Rights and Adventist Social Ethics*; St Martin's Press, New York, USA; 1998; s. 20.

Kolín nad
Rýnem

že budou mít od režimu klid.⁶ Předseda Východoněmeckého sdružení W. Müller vystupoval proti adventistům, kteří odmítali salutovat před vlajkou se svastikou a používat pozdrav „Heil Hitler“. Jako důvod uváděl, že to vytváří špatný obraz církve. Církev také vydávala časopis *Kirche und Staat*⁷, zabývající se otázkou náboženské svobody. Periodikum věnovalo pozornost všemu, co se týkalo nedělních zákonů, ale jediným slůvkem se nezmínilo o Křišťálové noci, pronásledování a vyhlazování Židů za 2. světové války ani o masakrech na okupovaných územích.⁸

Dříve než šokující kroky vedení církve povrchně odsoudíme, je nutné si uvědomit, že nejvyšší představitelé čelili smrtelnému nebezpečí a jednali pravděpodobně ve snaze co nejvíce chránit ostatní věřící, a to i za cenu zneuctění vlastního jména. Jejich kroky to sice úplně neospravedlňuje (možná chtěli chránit i sebe), a i když bylo jejich používání Bible účelové, je

třeba pamatovat, čemu museli čelit. Dohlíželo na ně gestapo a předvolávalo si je rozhodně častěji než jednotlivé členy církve. Kazatel Rolf Pöhler se k tomu vyjádřil takto: „Musíme si uvědomit, že jediný špatný výrok, jediný neuvážený čin mohl dotyčného přivést do koncentračního tábora. Proto jsme adventisty, kteří se narodili jako Židé, vyloučili z našeho středu. Kdyby to některý místní sbor neudělal, zavřeli by společenství, starší by poslali do vězení a církve by zakázali jako celek.“⁹ Přesto zůstává otázkou, zdali kompromis s nemilosrdným despotou byl prozíravým postojem a záštitou nevinných, pokud se již rozcházel s křesťanským postojem.

Církve se nijak nezastala reformních adventistů, když je režim začal pronásledovat.¹⁰ Nezastali se ani Židů a protinacisticky smýšlejících členů nebo těch, kteří ukrývali Židy a jiné pronásledované osoby.

V roce 1935 ztratili adventisté některá dosavadní privilegia – možnost světit sobotu, prodávat náboženskou literaturu nebo převádět peníze do a ze zahraničí. Nacisté také zakázali některé adventistické knihy. Církevní vedení reagovalo na zastrasování ještě bližším sepletím s režimem. Obětovali další důležitý etický princip – oddělení církve a státu.¹¹

Adventisté v tehdejší Německu bezpochyby poskytovali nejlepší humanitární služby (máme-li použít dnešní slovník). Tak třeba *Sdružení adventistických zdravotnic* spravovalo několik

⁶ Sicher, Erwin; Seventh-day Adventist Publications and the Nazi Temptation.

⁷ Církev a stát.

⁸ Plantak, Zdravko, Dr.; The Silent Church, Human Rights and Adventist Social Ethics; St Martin's Press, New York, USA; 1998; s. 21.

⁹ Kellner, Mark A.; Church Leaders Say „We're Sorry“; Adventist News, květen 2005.

¹⁰ Blaich, Roland; Divided Loyalties: American and German Seventh-day Adventists and the Second World War; Spectrum, 30 (Winter 2002), s. 44.

¹¹ Blaich, Roland; Selling Nazi Germany Abroad: The Case of Hulda Jost; Journal of Church and State, roč. 35, č. 4, podzim 1993; J. M. Dawson Institute, USA; s. 808.

zdravotnických zařízení a poskytovalo kvalifikovaný personál celé řadě dalších nemocnic.¹² Díky tomu byli adventisté známí veřejnosti i vládě a měli dobré jméno. Hitlerovu režimu se jejich práce líbila, jenom jim nařídili, aby při propagaci dobročinnosti místo „křesťanských principů“ mluvili raději o „hrdinských principech“.

Adventistická dobročinná služba pak byla zahrnuta do státního systému sociální péče. Od té doby nesměli pomáhat Židům, asociálním židlům (tedy těm, kdo nesouhlasili s režimem) a nežádoucím osobám, mezi které patřili mentálně a tělesně postižení. Z křesťanské pomoci tedy byli vyloučeni přesně ti, kteří ji potřebovali nejvíc. Adventisté navíc z okruhu příjemců vyřadili členy reformního hnutí.¹³ Kvůli nenařování státní propagandy církev také přestala v rámci zdravotního poselství mluvit o stvoření a podřídila se nacisty vyvyšovaným principům darwinismu. Kvůli tomu byla přepsána řada adventistických publikací.¹⁴

V roce 1936 vyšlo v Německu nařízení vyžadující povinnou školní docházku každou sobotu. Souběžně s tím bylo zrušeno povolení, aby si děti adventistů v sobotu ve škole četly Bibli. Také vojáci byli nuceni porušovat sobotu.¹⁵ Ostatně i ti, kteří ji dál zachovávali, teď měli místo slova sobota říkat „den odpočinku“, aby to neznělo

židovskými.¹⁶ Povolené publikace musely tvrdit, že Bůh sám vede válku, takže věřící se jí mohou účastnit bez obav o svoje svědomí.¹⁷

Jednotliví členové církve se však většinou zachovali jinak. Mají nemalé zásluhy na ukrytí pronásledovaných. Někteří ze zachráněných byli vyloučeni židovští členové církve nebo i nepokřtění Židé. Kromě nich ukryvali i další lidi ohrožené režimem.¹⁸

Daleko horší byla situace reformních adventistů, kteří odmítali přestupovat principy, ve které věřili. Na základě

Adventistická dobročinná služba pak byla zahrnuta do státního systému sociální péče.

Drážďany – Hofkirche a zámek na náměstí Theaterplatz

¹² Blaich, Roland; Health Reform and Race Hygiene: Adventists and the Biometrical Vision of the Third Reich; Church History, sv. 65; Science Press, USA, 1996; s. 427.

¹³ King, Christine E.; The Nazi State and the New Religions: Five Case Studies in Non-Conformity; Edwin Mellen Press, New York, USA, 1982; s. 105.

¹⁴ King, Christine E.; The Nazi State and the New Religions: Five Case Studies in Non-Conformity; Edwin Mellen Press, New York, USA, 1982; s. 105.

¹⁵ Blaich, Roland; Selling Nazi Germany Abroad: The Case of Hulda Jost; Journal of Church and State, roč. 35, č. 4, podzim 1993; J. M. Dawson Institute, USA; s. 820.

¹⁶ Patt, Jack M.; Living in a Time of Trouble: German Adventists Under Nazi Rule; Spectrum, č. 8 (březen 1977); s. 4.

¹⁷ Blaich, Roland; Divided Loyalties: American and German Seventh-day Adventists and the Second World War; Spectrum, 30 (Winter 2002), s. 47.

¹⁸ King, Christine E.; The Nazi State and the New Religions: Five Case Studies in Non-Conformity; Edwin Mellen Press, New York, USA, 1982; s. 101–102.

Radnice
v Mnichově

jejich osudů si můžeme uvědomit, čeho byli mlčící adventisté s pragmatickým vedením ušetřeni. Reformní adventisté končili v koncentračních táborech a nezřídka i na popravišti.

Snad nejsmutnější je, že vedení německé církve adventistů odmítlo uznat jakékoliv pochybení i poté,

co válka skončila. Až do května 1948 se nic nedělo. Teprve v reakci na dopis majora J. C. Thompsona, vedoucího náboženského oddělení americké okupační

správy v Berlíně, se o činnost církve během války začalo blíže zajímat světové ústředí. Major Thompson se v dopise ptal, proč církev ponechala ve

svém vedení nacisty. Když konečně došlo na lámání chleba, dotčení bratři téměř zuřivě protestovali proti snaze světové církve o jejich odvolání. Ani v otázce zabíjení, zachovávaní soboty nebo vstřícného postoje k nacistickému režimu tito bratři nikdy nepřiznali žádné pochybení. Byli přemoženi nacionalistickou hrdostí a všechny chyby, na které se poukázalo, se snažili omluvit. To, že v sobotu pracovali, ještě neznamenalo, že sobotu nezachovávali jako svatou. Kompromitovat se s nacistickým režimem bylo podle nich správné, protože to církvi umožnilo přežít.¹⁹ Mlčeli o vyvražďování Židů, obětovali principy, posílali vlastní členy zabíjet ve snaze ochránit sama sebe.

Světová církev nakonec přiměla vedení k rezignaci a také zveřejnila omluvu za postoje církve během nacistické vlády. Omluvila se i reformistům. Nevíme, kolik adventistů židovského původu zahynulo během nacistických let. Jeden z nich, Max-Israel Munk, přežil dva koncentrační tábory. Po válce se vrátil do sboru, do něhož dříve náležel, a řekl, že se nechce chovat způsobem, jakým se sbor zachoval v nejtěžších chvílích k němu.²⁰

Teprve v roce 2005, při příležitosti 60. výročí ukončení 2. světové války, kdy už nebyl naživu nikdo, koho by se to bezprostředně týkalo, se německá a rakouská církev veřejně omluvily za svoje postoje během nacistické vlády v letech 1933–1945 slovy Günthera Machela, tehdejšího předsedy Jihoněmecké unie: „Šedesát let po 2. světové válce je pozdě. Ale viděli jsme to jako poslední šanci k napsání omluvy.“

(Dokončení příště.)

¹⁹ Blaich, Roland; Religion under National Socialism: The Case of the German Adventist Church; Central European History, sv. 26, č. 3; Humanities Press, USA, 1994; str. 225.

²⁰ Kellner, Mark A.; Church Leaders Say „We’re Sorry“; Adventist News, květen 2005.

Je to už 30 rokov...

Ján Šolc, vedúci Klubu Pathfinder, Slovenské združenie CASD

V sobotu 10. februára sa v kežmarskom kultúrnom stredisku stretlo približne 200 Božích detí na oslave už 30. výročia Muzičky – Stretnutia adventných detí v Kežmarku. Myšlienka podujatia niesla názov „Narodeninová párty“. Vďaka jednoduchému, no silnému konceptu stretnutia účasť nadšených detí prispela k výnimočne pozitívnej atmosfére.

Počas slávnostnej udalosti už tradične dostali priestor výtvarné diela, divadelné a hudobné vstupy, piesne, tance z blízokých, ale aj spriatelenských zborov, ako sú Liptovský Hrádok, Gerlachov, Košice, Prešov, Červenica, Revúca, Banská Bystrica, Michalovce, Rakúsy a samozrejme Kežmarok.

Talentedí umelci predstavili svoje kreatívne diela a navzájom si vymieňali tipy o technikách výroby. V kostočoch odetí odvážlivci si postupne

nádherným spevom a tancom získavali potlesk obecnstva, kým za oponou už netrpezlivo čakali ďalší účinkujúci, plní obáv, ale aj nadšenia. Každé jedno vystúpenie bolo jedinečné. Šikovné huslistky sa striedali s prednesom básní, scénické tance s divadelníkmi. Inšpiratívne posolstvá a dôležité správy pracovali s emóciami a ostali v našich myšliach dlho rezonovať.

Kazateľ a vedúci Klubu Pathfinder SZ, Ján Šolc, si vo svojich vstupoch postupne pozýval organizátorov pilotných ročníkov. Spoločne spomínali na úsmevné, ale i ťažké začiatky, organizačné úskalia i radosť v očiach smelých detí, ktoré sa každým ďalším rokom odhodlane prekonávali.

Počas predelov v programe sme sa všetci mohli vrátiť v čase a sledovať čiernobiele zostrihy 30-ročných nahrávok. Mnohí učitelia a rodičia sa spoznávali v úlohe nervózných účinkujúcich na žulovom pódiu niekdajšieho baptistického kostola v Kežmarku. Až do rekonštrukcie nových

priestorov sa totiž sobotné stretnutia aj každoročné Muzičky konali práve tam. Deti mali možnosť vidieť cenné spomienky zmrazené v čase, svedectvo solidarity a adventnej jednoty. S úžasom sledovali niekdajšie tuhé zimy, metre snehu a tradičnú nedeľnú sánkovačku vo Vysokých Tatrách na Hrebienku. Pri otázke organizátorky, či by túžili zažiť podobné dobrodružstvo, sa sálou ozvalo jednotné a hlasné: „Áno!“

Medzi blokmi príspevkov zohratá moderátorská trojica potrápila osadenstvo svojimi súťažnými kvízmi a hravou formou ozrejmowała už skoro zabudnuté fakty z uplynulých ročníkov. Vtipnými momentmi často rozosmiali celú sálu.

Tento jubilejný ročník sme pre deti pripravili netradičné prekvapenie, o ktorom pri príprave ani počas Muzičky do poslednej chvíle netušili. Výnimočne nesúťažili o prvé tri miesta ako

po uplynulé roky. Pri záverečnom hodnotení boli jednotne odmenené všetky Božie deti, ktoré sa odvážili vystúpiť a ukázať svoj talent. Tradícia spievania hymny a zaužívané obdarovávanie voňavými perníkmi v závere slávnosti

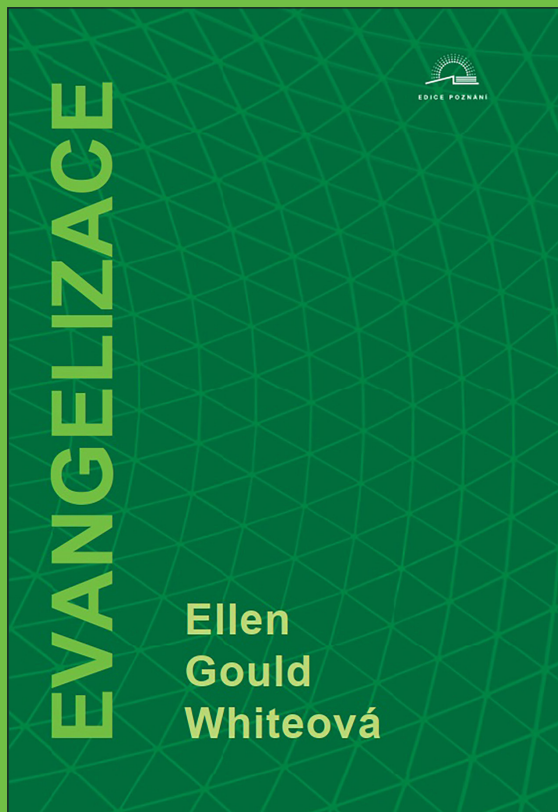
sa pre všetky deti bez výnimky stali nezabudnuteľným momentom aj sladkou odmenou.

Sme vďační, že si aj v tejto rýchlej dobe učiteľa sobotnej škôlky a rodičia vedeli nájsť čas a pripravili s deťmi hodnotný program na oslavu nášho Stvoriteľa. Bez nich by sa toto podnetné stretnutie nedožilo takého vzácného jubilea. Prežili sme zmysluplný čas, opäť posilnili putá komunity a zanechali nezmazateľnú spomienku pre ďalšie generácie.

Muzička, všetko najlepšie!

Ellen Gould Whiteová

EVANGELIZACE

Než Ježíš Kristus odešel po svém zmrtvýchvstání do nebe, dal svým následovníkům pověření: „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky...“ Úkol je to velký a od té doby vždy každá generace věřících hledá způsob, jak to má udělat. V knize Evangelizace, která je kompilací z děl a rukopisů Ellen G. Whiteové, chceme hledat rady, které dává Bůh. A přestože v některých případech není možné zcela do detailu použít metody doporučované v minulých letech, základní principy vyjádřené a ilustrované v těchto radách budou návodem pro účinné metody práce i dnes..

16 × 24 cm / brožura / 400 stran

Objednávky přijímá Advent-Orion, spol. s r. o., Roztocká 44/5, 160 00 Praha 6 – Sedlec,
e-mail: expedice@adventorion.cz, tel.: 603 553 625, www.adventorion.cz